

Nieuwsbrief PS Updates - Nummer 01, 2017

Nummer 1, 2017

Redactie: Mr. H. Vorsselman, mr. drs. I. van der Zalm, mr. Y. Bosschaart en J. Stulp.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2992](#) 23-12-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2988](#) 23-12-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2923](#) 20-12-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2016:1013](#) 23-08-2016

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:10516](#) 28-12-2016

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2016:5615](#) 21-12-2016

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:10309](#) 21-12-2016

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:10342](#) 20-12-2016

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2016:5604](#) 20-12-2016

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2016:3604](#) 13-12-2016

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2016:5176](#) 07-12-2016

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2016:5177](#) 07-12-2016

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:9849](#) 06-12-2016

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2016:5388](#) 01-12-2016

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2016:3498](#) 29-11-2016

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2016:3688](#) 28-10-2016

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2016:10929](#) 30-12-2016

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2016:9038](#) 30-12-2016

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2016:7221](#) 30-12-2016

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2016:5157](#) 28-12-2016

werknemer/IJssel Technologie B.V.

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2016:6972](#) 27-12-2016

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2016:10062](#) 21-12-2016

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2016:6889](#) 21-12-2016

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2016:9636](#) 14-12-2016

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2016:8451](#) 12-12-2016

werknemer/Amlin Insurance SE c.s.

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2016:6684](#) 12-12-2016

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2016:6687](#) 12-12-2016

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2016:6688](#) 12-12-2016

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2016:5555](#) 12-12-2016

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2016:15167](#) 08-12-2016

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2016:9274](#) 08-12-2016

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2016:9916](#) 07-12-2016

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2016:6633](#) 07-12-2016

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2016:15321](#) 07-12-2016

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2016:10052](#) 28-11-2016

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2016:14952](#) 22-11-2016

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2016:6689](#) 09-11-2016

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2016:6691](#) 01-11-2016

X/Veduma medisch adviseurs

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2016:14590](#) 28-09-2016

werknemer/Schilders- en Afwerkingsbedrijf De Ruit B.V.

Centrale Raad van Beroep

[Centrale Raad van Beroep, ECLI:NL:CRVB:2016:5052](#) 28-12-2016

[Centrale Raad van Beroep, ECLI:NL:CRVB:2016:4834](#) 16-12-2016

Antillen

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEEA:2016:842](#) 23-11-2016

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEEA:2016:832](#) 22-11-2016

Uitspraken zonder ECLI

[Rechtbank Overijssel](#) 21-12-2016

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Geschillencommissie Financiële Dienstverlening](#) 13-12-2016

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Rechtbank Overijssel](#) 21-12-2016

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Rechtbank Amsterdam](#) 21-12-2016

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Rechtbank Den Haag](#) 08-12-2016

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Annotatie

[De onberekenbaarheid van de eigen energie van het dier: een aansprakelijkheid begrenzend vereiste?](#)

mr. Y. Bosschaart

Annotatie

[De verstandige zzp'er \(on\)terecht beloond? Geen verrekening van uitkering uit arbeidsongeschiktheidsverzekering met schadevergoeding uit aansprakelijkheidsverzekering werkgever.](#)

mr. K.M. Zweep

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor verkrachting in 1997, op brute wijze gepleegd door taxichauffeur. Het slachtoffer, blind vanaf haar geboorte en ten tijde van de verkrachting 20 jaar oud, vordert € 0,91 materiële schadevergoeding en € 12.000,- immateriële schadevergoeding, mede onderbouwd door een verklaring van de psychiater dat bij het slachtoffer PTSS is geconstateerd. Beide vorderingen worden integraal toegewezen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 30-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2016:7221

Zaaknummer: 01/8651230-16

Rechters: W.F. Koolen, A.M. Kooijmans-de Kort en J.H.L.M. Snijders

Wetsartikelen: 36f Sr

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor medeplegen van diefstal met geweld en diefstal met braak. Benadeelde partij 1 (diefstal met geweld) krijgt € 2.000 immateriële schadevergoeding toegewezen (gevorderd: € 4.000). Benadeelde partij 2 (diefstal met braak) krijgt € 1.400 materiële schade vergoed. Vordering immateriële schade (€ 3.000) wordt afgewezen. De rechtbank overweegt dat immateriële schadevergoeding bij vermogensdelicten slechts in zeer bijzondere gevallen plaatsvindt. ‘Weliswaar worden vermogensdelicten veelal als zeer belastend ervaren (...) maar dit betekent nog niet dat sprake is van een aantasting in de persoon als bedoeld in artikel 6:106, eerste lid, onder b BW dan wel een andere grondslag voor toekenning van immateriële schade.’

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 30-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2016:10929

Zaaknummer: 15/800148-16

Rechters: A.F. van Hoorn, P.H.B. Littooy en A. Warmerdam

Advocaten: H. Plantenga

Wetsartikelen: 6:106 lid 1 sub b BW en 36f Sr

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor dood, aan schuld van verdachte te wijten, nu hij het slachtoffer een grote hoeveelheid methamfetamine heeft aangeboden. Nabestaanden (moeder en zus) vorderen € 500 materiële schadevergoeding voor reiskosten in een eventueel hoger beroep en € 17.500 immateriële schadevergoeding. De laatste schadepost baseren zij op Richtlijn 2012/29/EU. De rechtbank verklaart hen niet-ontvankelijk ten aanzien van de gevorderde reiskosten in hoger beroep, nu niet vaststaat dat en in welke omvang deze zullen worden gemaakt. De vordering inzake immateriële schade wordt afgewezen, nu het Nederlandse recht daarvoor geen grondslag biedt en ook aan de richtlijn geen aanspraak op affectieschade kan worden ontleend.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 30-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2016:9038

Zaaknummer: 13/665635-15

Rechters: G.M. van Dijk, M.R.J. van Wel en M.B. de Boer

Advocaten: M. Mulder

Wetsartikelen: veroordeling voor dood, aan schuld van verdachte te wijten en schadevordering benadeelde partij

RECHTSPRAAK

Appellant heeft onvoldoende onderbouwd dat het UWV onrechtmatig heeft gehandeld. Ook heeft hij zijn schade onvoldoende onderbouwd. Materiële en immateriële schadevergoeding wordt geweigerd.

Het verzoek van appellant om schadevergoeding wegens tijdens de gymlessen ontstane gehoorschade en het kwijtraken van zijn baan op onjuiste gronden is door de stichting afgewezen.

Appellant is van mening dat hij recht heeft op materiële en immateriële schadevergoeding, omdat het UWV volgens hem ten onrechte geen loonsanctie aan de stichting heeft opgelegd. Volgens appellant heeft hij inkomens- en pensioenschade geleden. Daarnaast ondervindt appellant psychische, lichamelijke en relationele schade.

Volgens vaste rechtspraak moet voor de beantwoording van de vraag of er voldoende aanleiding bestaat om schadevergoeding toe te kennen, zo veel mogelijk aansluiting te worden gezocht bij het civielrechtelijke schadevergoedingsrecht.

Het is aan appellant om te bewijzen dat hij als gevolg van onrechtmatige besluiten van het UWV schade heeft geleden en wat de omvang is van die schade. Appellant is niet in dit bewijs geslaagd.

De Centrale Raad van Beroep bevestigt de aangevallen uitspraak.

Instantie: Centrale Raad van Beroep

Datum uitspraak: 28-12-2016

ECLI: ECLI:NL:CRVB:2016:5052

Zaaknummer: 15-1175 WIA

Rechters: M. Greebe, J.S. van der Kolk en A.T. de Kwaasteniet

RECHTSPRAAK

Kort geding. Mishandeling, vordering kosten renoveren gebit. Voor vaststellen welke schade voor vergoeding in aanmerking komt, is deskundige nodig; daartoe bestaat in kort geding geen gelegenheid.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 27-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2016:6972

Zaaknummer: C/05/311629

Rechters: S.A.M. Vrendenburg-Elsbeek

Advocaten: E.J. Bijl en B.J.H.L. Brouwer

Wetsartikelen: 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Ondanks het feit dat het middel terecht wijst op de zorgplicht van een advocaat om met zijn cliënt te overleggen of er aanleiding is een toevoeging aan te vragen, volgt in dit geschil in de nasleep van een letselschadezaak wegens gebrek aan belang geen cassatie.

In dit geschil tussen een advocaat (verweerder in cassatie) en zijn voormalig cliënt (eiser in cassatie) wordt door de Hoge Raad overwogen dat het middel terecht tot uitgangspunt neemt dat de rechtsverhouding tussen een advocaat en een cliënt meebrengt dat de advocaat verplicht is met de cliënt te overleggen of er termen zijn te trachten een toevoeging te verkrijgen, tenzij de advocaat goede gronden heeft om aan te nemen dat de cliënt niet voor door de overheid gefinancierde rechtsbijstand in aanmerking komt.

De klachten dat het hof deze verplichting van de advocaat heeft miskend, falen echter bij gebrek aan belang, aldus de Hoge Raad. Het hof heeft namelijk overwogen dat voor zover eiser heeft betoogd dat hij niet meer verschuldigd zou zijn dan de eigen bijdrage als verweerder een toevoeging zou hebben aangevraagd, eiser zijn stelling onvoldoende heeft onderbouwd. Het hof heeft dit overwogen in het licht van het feit dat toevoegingen in letselschadezaken in de regel slechts voorwaardelijk worden verleend en meestal ingetrokken worden zodra een uitkering wordt betaald en de rechtsbijstand bij de aansprakelijke partij in rekening kan worden gebracht.

De Hoge Raad overweegt dat, gezien deze overweging van het hof en feit dat daartegen geen klachten zijn gericht, eiser zijn stelling dat hij, als verweerder een toevoeging zou hebben aangevraagd, niet meer verschuldigd zou zijn geweest dan de eigen bijdrage onvoldoende heeft onderbouwd.

Nu ook de overige klachten niet tot cassatie kunnen leiden, verwerpt de Hoge Raad het cassatieberoep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2992

Zaaknummer: 16/00453

Rechters: A.M.J. van Buchem-Spapens, G. Snijders en C.E. du Perron

Advocaten: A.H. Vermeulen en L.A.D. Keus (A-G)

RECHTSPRAAK

In 1980 is verweerder betrokken geweest bij een verkeersongeval waarbij hij letsel heeft opgelopen aan zijn rechterknie. In de vaststellingsovereenkomst tussen partijen is een voorbehoud opgenomen ten aanzien van toekomstige schade, waarop verweerder zich in 2007 na toenemende lichamelijke klachten beroept. In dit arrest komen diverse punten aan de orde, waaronder de (aanvang van de) verjaringstermijn, bewijs dat is voldaan aan voorwaarde in het voorbehoud, het aanvullen van rechtsgronden, of de vordering voorwaardelijk is en de uitleg van het dictum.

In 1980 is verweerder betrokken geweest bij een verkeersongeval waarbij hij letsel heeft opgelopen aan zijn rechterknie. De aansprakelijkheid voor dit ongeval is erkend door Mecklenburgische Versicherungs-Gesellschaft A.G; NBM heeft de schadeafwikkeling voor deze verzekeraar op zich genomen en zich laten vertegenwoordigen door Van Ameyde Interschade B.V. In 1985 is tussen partijen een vaststellingsovereenkomst gesloten waarin een medisch voorbehoud is gemaakt ten aanzien van financiële gevolgen, waarvan vastgesteld wordt dat deze voortvloeien uit een belangrijke afwijking ten opzichte van de situatie en de invalidering als beschreven in het rapport van de benoemde deskundige in 1982. Verweerder stelt sinds 2007 toenemende lichamelijke klachten te ondervinden aan zijn rechterknie als gevolg van het ongeval in 1980, waardoor hij zijn werk als tandarts niet meer volledig kan verrichten. Er is een voorlopig deskundigenbericht gelast waarin wordt geconcludeerd dat het aannemelijk is dat de klachten van verweerder toe te schrijven zijn aan het ongeval in 1980.

In eerste aanleg vorderde NBM primair een verklaring voor recht dat de vordering is verjaard en diende te worden afgewezen en subsidiair dat verweerder niet is geslaagd in het bewijs dat is voldaan aan het voorbehoud in de vaststellingsovereenkomst. Verweerder heeft in eerste aanleg in reconventie een verklaring voor recht gevorderd dat NBM aansprakelijk is voor de schade als gevolg van het ongeval, zoals genoemd in het deskundigenrapport. De rechtbank heeft de vorderingen zowel in conventie als in reconventie afgewezen. Het hof heeft in conventie het eindvonnis van de rechtbank bekrachtigd en in reconventie de vordering van

verweerder toegewezen met verwijzing van de zaak naar de schadestaatprocedure. Daartoe overwoog het hof dat het voorbehoud in de overeenkomst is opgenomen om het risico op onverwachte klachten in de toekomst te dekken, en verweerder bij het sluiten van de overeenkomst niet bekend was met de schade waarop hij thans zijn vordering baseert. Gelet daarop moet het destijds ook voor NBM duidelijk zijn geweest dat eventuele schade zoals in het voorbehoud voorzien zich mogelijk pas op latere leeftijd bij verweerder zou openbaren, en daarom niet binnen afzienbare tijd zou worden gevorderd. De aanvang van de twintigjaarstermijn van de verjaring van artikel 3:307 lid 2 BW is gaan lopen vanaf de dag dat verweerder in 2007 bekend werd met de schade, aangezien op dat moment de vordering voor verweerder 'op zijn vroegst opeisbaar' was als bedoeld in voorgenoemd artikel. Derhalve overwoog het hof dat de vordering niet was verjaard.

Onderdeel 1a van het middel klaagt dat het hof met de overweging dat partijen met de vaststellingsovereenkomst beoogden de opeisbaarheid van de vordering afhankelijk te maken van een opschortende voorwaarde, de feitelijke grondslag van het verweer van verweerder heeft aangevuld. Deze klacht faalt, omdat het hof het standpunt van verweerder – dat de vordering zoals bedoeld in het voorbehoud eerst opeisbaar is als de genoemde omstandigheden zijn verwezenlijkt en dat het voorbehoud zag op het geval dat verweerder op enig moment een toename van klachten zou ervaren – heeft kunnen opvatten als een beroep op een opschortende voorwaarde. Daaraan doet niet af dat verweerder niet uitdrukkelijk heeft aangevoerd dat sprake is van een opschortende voorwaarde. Het hof is dus niet buiten de grenzen van de rechtsstrijd getreden.

Onderdeel 1c komt op tegen het oordeel van het hof over het moment van aanvang van de verjaringstermijn van artikel 3:307 lid 2 BW; volgens het onderdeel heeft het hof miskend dat de vraag wanneer opeising op zijn vroegst mogelijk is objectief dient te worden beantwoord, en niet ter zake doet of de schuldeiser subjectief bekend is met (de opeisbaarheid van) de vordering. Ook dit onderdeel is ongegrond: de klachten miskennen dat het hof zijn oordeel over de opeisbaarheid van de onderhavige vordering heeft gegrond op zijn uitleg van het in de vaststellingsovereenkomst opgenomen voorbehoud. Dit oordeel geeft geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is, voor zover het de uitleg van het voorbehoud betreft, niet onbegrijpelijk.

Onderdeel 2 richt zich tegen het oordeel van het hof dat verweerder is geslaagd in het bewijs dat is voldaan aan het voorbehoud, omdat door de deskundige in 1982 geen afwijkingen zijn gevonden die wezen op het risico van de huidige afwijking van de knie. De Hoge Raad overweegt dat uit ander bewijs – het latere deskundigenbericht – voldoende duidelijk is geworden om te kunnen oordelen dat is voldaan aan de voorwaarde die het voorbehoud in de vaststellingsovereenkomst naar het oordeel van het hof inhoudt. Dit oordeel is van feitelijke

aard en is niet onbegrijpelijk of onvoldoende gemotiveerd.

Onderdeel 3b voert aan dat het dictum van het arrest van het hof te ruim is geformuleerd. Ook dit onderdeel is ongegrond; het dictum van een uitspraak dient te worden gelezen in het licht van de overwegingen waarop dat dictum berust, en dient in het onderhavige geval te worden verstaan dat het de toewijzing van deze vordering inhoudt.

De overige klachten kunnen niet tot cassatie leiden en dit behoeft gezien artikel 81 lid 1 RO geen nadere motivering.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2988

Zaaknummer: 15/04241

Rechters: E.J. Numann, C.A. Streefkerk, A.H.T. Heisterkamp, G. Snijders en M.V. Polak

Advocaten: K. Teuben en K. Aantjes

Wetsartikelen: 3:307 lid 2 BW

RECHTSPRAAK

Verzoeker verzoekt in dit geschil dat de rechtbank voorlopige deskundigenberichten zal bevelen ter beantwoording van de vraag of causaal verband bestaat tussen een ongeval en de klachten en beperkingen van verweerder. De rechtbank overweegt dat, gezien hetgeen is overwogen in een tussenvonnis in een reeds eerder aanhangig gemaakte bodemprocedure tussen partijen, verzoeker bij benoeming van deskundigen middels het onderhavige verzoek geen rechtens te respecteren belang heeft. Volgens de rechtbank valt namelijk niet in te zien dat benoeming van één of meer deskundigen bij wijze van voorlopig deskundigenverzoek sneller, goedkoper dan wel anderszins effectiever zal zijn dan de benoeming zoals die thans is voorgesteld bij tussenvonnis.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 21-12-2016

Zaaknummer: C/08/190027 HA RK 16~J 14

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor ontucht met minderjarige jongens. Een van hen voegt zich als benadeelde partij. Toegewezen: € 49,59 aan reiskosten voor strafproces en € 2.000 aan immateriële schadevergoeding (gevorderd was: € 7.500). Afgewezen wegens gebrek aan onderbouwing: € 13.400 voor één jaar studievertraging. Afgewezen wegens onvoldoende onderbouwing causaal verband: overige reiskosten, porto- en telefoonkosten, kosten hotelovernachting, kosten nieuwe kleren en opgenomen vrije uren van ouders (totaal: € 2.710,7).

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 21-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2016:6889

Zaaknummer: 05/740653-15

Rechters: M.C. van der Mei, J.M. Hamaker en S.A. van Hoof

Advocaten: S. Schaapherder

Wetsartikelen: 36f Sr

RECHTSPRAAK

X loopt in 2012 lichamelijk en psychisch letsel op als gevolg van een verkeersongeval waarvoor ASR aansprakelijkheid heeft erkend, maar laat na ASR en deskundigen die rapportages opstellen ten behoeve van de schaderegeling te informeren over een hersenschudding die X in 2014 oploopt als gevolg van een val in de badkamer. De rechtbank oordeelt dat X hiermee onrechtmatig jegens ASR heeft gehandeld, maar mogelijk niet toerekenbaar is gelet op zijn ernstige psychiatrische problematiek. De rechtbank benoemt twee deskundigen voor het verrichten van nader onderzoek en verwijst de zaak naar de rol zodat partijen een akte kunnen nemen, waarin zij zich kunnen uitlaten over de hoogte en verdeling van de voorschotten en de voorgenomen aanvullende vraagstelling

Op 6 juni 2012 is X betrokken geraakt bij een verkeersongeval, waaraan X lichamelijke en psychische klachten heeft overgehouden. ASR, als verzekeraar van de veroorzaker, heeft aansprakelijkheid erkend en een voorschot van €5.000 alsmede een voorschot van €13.000 wegens kosten buitengerechtelijke juridische bijstand ter vaststelling van de schade aan X uitgekeerd. X heeft op 26 april 2014 als gevolg van een val in de badkamer een hersenschudding opgelopen als gevolg waarvan hij kort buiten bewustzijn is geweest. X heeft ASR noch de twee deskundigen die respectievelijk neurologisch en neuropsychologisch onderzoek hebben verricht na de val op de hoogte gesteld van diens val en het daaruit voortvloeiende letsel. Tussen partijen bestaat verschil van mening over het antwoord op de vraag of er al dan niet sprake is van causaal verband tussen het verkeersongeval op 6 juni 2012 en de door X gestelde klachten en beperkingen.

In deze zaak vordert ASR in conventie dat de rechtbank voor recht zal verklaren dat niet van de door X aangedragen verklaringen kan worden uitgegaan voor de vaststelling van de toerekenbare schade, omdat zijn verklaringen en de door hem vervaardigde documenten niet geloofwaardig zijn; de door X geleden en te lijden schade als gevolg van de aanrijding van 6

juni 2012 niet meer bedraagt dan €5.000 of een door de rechtbank te bepalen bedrag; en dat X aansprakelijk is voor de door ASR geleden schade ter zake van vaststelling van de door X gestelde en van ASR buiten rechte gevorderde schade, nu deze kosten als gevolg van onbetrouwbaar gebleken informatieverstrekking buitenproportioneel zijn geworden. X vordert in reconventie bij vonnis ASR te veroordelen om een bedrag van €25.000 te betalen als voorschot op de door hem geleden en te lijden schade; voor recht te verklaren dat ASR verplicht is mee te werken aan een psychiatrisch deskundigenonderzoek alsmede dat ASR verplicht is de buitengerechtelijke onderhandelingen met X te hervatten.

Ten aanzien van de vordering in conventie stelt de rechtbank dat het veelvuldig niet verstrekken van dan wel het verstrekken van onvoldoende dan wel onjuiste/inconsistente informatie niet met zich kan brengen dat daarmee met geen enkele informatie verstrekt door X rekening hoeft of kan worden gehouden in het kader van de schadeafwikkeling. De vordering om de door X geleden en te lijden schade vast te stellen op een bedrag van €5.000 wordt tevens afgewezen, aangezien ASR zelf de mening is toegedaan dat nadere deskundigenberichten noodzakelijk zijn alvorens het causaal verband kan worden vastgesteld. Nu het causaal verband een noodzakelijke voorwaarde is alvorens tot bepaling van de omvang van de schade kan worden overgegaan, acht de rechtbank het onmogelijk de schade op enig bedrag te bepalen. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is genoegzaam vast komen te staan dat partijen het erover eens zijn dat nadere onderzoeken nodig zijn door een neuroloog, neuropsycholoog, psychiater en orthopeed. De rechtbank benoemt de neuroloog die de eerdere rapportage heeft opgesteld als deskundige, stelt voor hem te verzoeken tot aanvullend onderzoek over te gaan en stelt vragen op die aan hem voorgelegd worden. Over de persoon van de deskundige is tijdens de comparitie na antwoord voldoende gesproken, zodat er geen reden is partijen nog in de gelegenheid te stellen zich daarover uit te laten. Over de verdeling van het voorschot en de exacte aanvullende vraagstelling is niet uitvoerig gesproken, zodat partijen nog in de gelegenheid worden gesteld zich over het voorschot en de vraag wie dat dient te dragen, alsmede de concept aanvullende vraagstelling, nader uit te laten. De zaak zal voor het nemen van een akte aan de zijde van beide partijen naar de rol worden verwezen. Met betrekking tot het neuropsychologisch onderzoek zijn partijen het erover eens dat Drooglever Fortuijn tot deskundige moet worden benoemd, aan welke deskundige de IWMD-vraagstelling wordt voorgelegd. De rechtbank oordeelt tevens dat X onrechtmatig jegens ASR heeft gehandeld door geen, onjuiste en/of onvolledige informatie te verstrekken, omdat sprake is van een dusdanig handelen in strijd met hetgeen van een slachtoffer, dat aanspraak maakt op schadevergoeding en daartoe moet meewerken teneinde de verzekeraar in de gelegenheid te stellen het causaal verband en de omvang van de schade te kunnen vaststellen, moet worden verwacht, dat dit als handelen in strijd met hetgeen in het maatschappelijk verkeer betaamt moet worden gekwalificeerd. Tijdens de comparitie heeft de advocaat van X evenwel

aangevoerd dat dit handelen, gelet op zijn ernstige psychiatrische problematiek, (vermoedelijk) niet aan hem kan worden toegerekend. De rechtbank acht ter beantwoording van de vraag naar de toerekenbaarheid benoeming van een deskundige psychiater aangewezen. Een psychiater zal als deskundige worden benoemd na de nadere rapportage van de neuroloog en neuropsycholoog.

In reconventie wijst de rechtbank de vordering van X tot veroordeling van ASR tot betaling van een voorschot van €25.000 toe, omdat uit de beschikbare informatie voldoende aannemelijk is dat de uiteindelijke schadevergoeding de thans betaalde voorschotten ruimschoots zal overtreffen. De vordering tot het geven van een verklaring voor recht dat ASR verplicht is mee te werken aan een psychiatrisch onderzoek wordt bij gebrek aan belang afgewezen, nu ASR daartoe bereid is en dit onderzoek reeds in conventie wordt bevolen. Gelet op de patstelling tussen partijen met betrekking tot de te entameren (nadere) deskundigenonderzoeken, ontbreekt op dit moment voldoende basis om tot verdere buitengerechtelijke afwikkeling te komen, en derhalve wordt de vordering van X om ASR te veroordelen de buitengerechtelijke onderhandelingen te hervatten afgewezen. Deze kunnen wellicht weer worden opgepakt wanneer de nadere onderzoeken zijn afgerond.

De rechtbank bepaalt dat de zaak weer op de rol zal komen van 18 januari 2017 voor het nemen van een akte door beide partijen, waarin zij zich uit kunnen laten over de hoogte van de door de deskundigen begrote voorschotten, de verdeling daarvan en de voorgenomen aanvullende vraagstelling en houdt iedere verdere beslissing aan.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 21-12-2016

Zaaknummer: C/08/182070 HA ZA J 6-43

RECHTSPRAAK

Vordering tot vergoeding van shockschade strandt op het vereiste van directe confrontatie met (de ernstige gevolgen van) de onrechtmatige daad. De stelling van eiser dat aan de rechtstreeksheid van de confrontatie minder strenge eisen behoren te worden gesteld naarmate de normschending erger is, wordt door de rechtbank niet gevolgd, met verwijzing naar het arrest Vilt.

Op 22 december 2004 wordt een vrouw (met voorbedachten rade) van het leven beroofd nadat zij 47 keer met een mes in haar schouder en borst is gestoken. Thans vordert eiser, de vader van het slachtoffer, veroordeling van gedaagde tot betaling van €50.000 aan immateriële schadevergoeding (shockschade), vermeerderd met rente en kosten.

Tussen partijen is in geschil of eiser direct is geconfronteerd met de ernstige gevolgen van het handelen van gedaagde, aangezien eiser de moord op zijn dochter niet zelf heeft waargenomen. Eiser is kort na de moord bij de woning van zijn dochter geweest en heeft daar een enorme hoeveelheid bloedsporen gezien. Voorts heeft hij de dag erna het stoffelijk overschot van zijn dochter moeten identificeren. Eiser stelt dat dit, evenals de strafzaak waarin hij uitvoerig en gedetailleerd kennis heeft genomen van de gruwelijke omstandigheden waaronder zijn dochter is overleden, een enorme wissel op het (dagelijkse) leven van eiser heeft getrokken. Eiser stelt voorts dat aan de rechtstreeksheid van de confrontatie minder strenge eisen behoren te worden gesteld naarmate de normschending ernstiger is.

De rechtbank stelt dat de Hoge Raad een dergelijke verruiming van de rechtstreeksheid van de confrontatie in het arrest *Vilt* van 9 oktober 2009 (ECLI:NL:HR:2009:BI8583) juist niet heeft aanvaard, waardoor onvoldoende (concreet) en onderbouwd gesteld is dat sprake is geweest van een directe confrontatie met (de ernstige gevolgen van) de onrechtmatige daad zoals vereist voor toewijzing van shockschade. De vordering van eiser wordt derhalve afgewezen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 21-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2016:10062

Zaaknummer: C/10/501115 / HA ZA 16-449

Rechters: A. Boer

Advocaten: P.W.J.C. van Peer en A.F. Ammerlaan

Wetsartikelen: 6:106 lid 1 sub b BW en 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Appellante valt tijdens een paardrijles van een paard, lijdt letselschade en stelt een ruitersportcentrum aansprakelijk. Na het ongeval met het paard heeft appellante nog twee andere ongevallen meegemaakt, die ook (kunnen) hebben bijgedragen aan haar huidige toestand. In dit tussenvonnis, dat volgt op het tussenvonnis uit PS 2016-0172, wordt aan appellante een bewijsopdracht gegeven die ziet op een onderdeel van het causale verband tussen het ongeval met het paard en haar schade.

Een vrouw valt in 2003 van een paard tijdens een paardrijles van een instructeur in een ruitersportcentrum. Na dit ongeval is appellante in 2006 thuis in een ander ongeval van of door het platte dak van een schuurtje gevallen. Na dit ongeval gaat het opnieuw mis in 2008 nu appellante, terwijl zij aan het wandelen was, in een ander ongeval is geraakt door de autospiegel van een langsrijdende automobilist.

Het hof overweegt dat eerst moet worden onderzocht of de beperkingen welke appellante stelt te ondervinden, zijn veroorzaakt door de val van het paard in 2003, dan wel door de val van/door het platte dak van de schuur in 2006. Appellante stelt echter dat ook als haar beperkingen voor een belangrijk deel zijn te wijten aan de gevolgen van de val van het dak in 2006, dat dit de causale keten met de gebeurtenissen in 2003 niet doorbreekt, aangezien de val van het dak van de schuur in 2006 juist het gevolg was van een plotseling uitval in de benen van appellante en die uitval op zijn beurt weer kan worden herleid tot het ongeval van 2003.

Nu in de visie van appellante de val van het dak indirect ook is veroorzaakt door het ongeluk met het paard, geeft het hof eerst de relevante medische stukken weer, om te bezien of daarin steun gevonden kan worden voor de stelling van appellante. Vervolgens overweegt het hof dat bij deze stand van zaken appellante – vooraleer toegekomen kan worden aan het bewijs in hoeverre de val in de manege in 2003 tot de thans aangegeven beperkingen heeft geleid – dient aan te tonen dat de val van het dak in 2006 werd veroorzaakt door een plotselinge uitval en dat die uitval werd veroorzaakt door het letsel dat zij bij gelegenheid van de val in 2003 had

opgelopen.

Het hof merkt op dat indien appellante slaagt in het bewijs van genoemde punten, ook nog moet worden gezien in hoeverre de huidige beperkingen mede aan het ongeval in 2008 moet worden toegerekend en waartoe dat leidt voor de vast te stellen schadevergoeding.

Het hof laat appellante toe tot omschreven bewijs en houdt iedere verdere beslissing aan.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2016:5604

Zaaknummer: 200.162.571/01

Rechters: J.M. Brandenburg, C.E.L.M. der Smeenk-van Weijden en Y.L.L.A.M. Delfos-Roy

Advocaten: R.M.A. Lensen en S.B.A. Lhachmi

Wetsartikelen: 6:181 BW

RECHTSPRAAK

Geen immateriële schadevergoeding vanwege sterk psychisch onbehagen door beroep tegen besluit.

Bij het beantwoorden van de vraag of er voldoende aanleiding bestaat om een immateriële schadevergoeding toe te kennen, moet naar vaste rechtspraak (uitspraak van 21 maart 2008, ECLI:NL:CRVB:2008:BC9247) zo veel mogelijk aansluiting worden gezocht bij het civielrechtelijke schadevergoedingsrecht. Voor nadeel dat niet uit vermogensschade bestaat, heeft de wetgever het oog gehad op ernstige inbreuken op de persoonlijke levenssfeer alsook op andere persoonlijkheidsrechten van de betrokkene (uitspraak van 5 januari 2010, ECLI:NL:CRVB:2010:BL0342). In het licht hiervan is voor vergoeding van immateriële schade onvoldoende dat sprake is van min of meer sterk psychisch onbehagen en van zich gekwetst voelen door het onrechtmatig genomen besluit (uitspraak van 27 augustus 2008, ECLI:NL:CRVB:2008:BF1067).

Met de enkele stelling dat de procedure bij appellant ongemakken heeft veroorzaakt, is niet aannemelijk gemaakt dat hij door het bestreden besluit zodanig heeft geleden dat sprake is van geestelijk letsel als bedoeld in artikel 6:106 lid 1 BW.

Instantie: Centrale Raad van Beroep

Datum uitspraak: 16-12-2016

ECLI: ECLI:NL:CRVB:2016:4834

Zaaknummer:

Rechters: T.L. de Vries

RECHTSPRAAK

Deelgeschil letselschade; arbeidsongeschiktheidsverzekering; verrekening van voordeel (artikel 6:100 BW), bestaande uit een verzekeringsuitkering; karakter van de verzekering: schade- of sommenverzekering? In dit geval een gemengd karakter. Aftrek premiebedragen van het te verrekenen voordeel? In dit geval drie jaarpremies.

Verzoeker heeft een eigen bedrijf en heeft een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) afgesloten bij De Amersfoortse. Verzoeker overkomt een ongeval tijdens werkzaamheden op een steiger en is als gevolg daarvan (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt geraakt. De aansprakelijkheidsverzekeraar van het bouwbedrijf (Allianz) die de steiger had geplaatst, heeft volledige aansprakelijkheid erkend voor de schade die verzoeker ten gevolge van het ongeval heeft geleden, lijdt en nog zal lijden.

Verzoeker legt aan zijn verzoek – in essentie – ten grondslag dat de tussen hem en De Amersfoortse gesloten AOV een (zuivere) sommenverzekering is, hetgeen onder meer blijkt uit de polisvoorwaarden. Op grond van de geldende jurisprudentie is in het onderhavige geval geen plaats voor verrekening van genoten voordeel op de voet van het bepaalde in artikel 6:100 BW van de op grond van de AOV aan hem gedane uitkeringen met de schadepost verlies aan verdienvermogen, aldus verzoeker. Subsidiair dient de verrekening te worden beperkt met het oog op de premies die door verzoeker voor de AOV zijn betaald. Allianz voert verweer, dat strekt tot afwijzing van het verzoek.

Terwijl voor een schadeverzekering kenmerkend is dat zij ertoe strekt schade die de verzekerde zou kunnen lijden te vergoeden, is bij een sommenverzekering onverschillig of er schade is en in hoeverre met de verzekerde uitkering schade wordt vergoed. Ten aanzien van particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekeringen kan niet in zijn algemeenheid worden gezegd of dit schadeverzekeringen of sommenverzekeringen zijn. Deze verzekeringen kennen verschillende verschijningsvormen en kennen soms een gemengd karakter.

De rechtbank stelt voorop dat voor het onderscheid tussen een schade- en een

sommenverzekering bij de arbeidsongeschiktheidsverzekering doorslaggevend is of het inkomen zowel bij de totstandkoming van de verzekering als bij het bepalen van de hoogte van de uitkering een rol heeft gespeeld, in welk geval er een koppeling bestaat tussen de daadwerkelijk geleden schade en de hoogte van de uitkering. Is dit het geval, dan is sprake van een schadeverzekering. Indien het inkomen echter in het geheel geen of uitsluitend bij de totstandkoming van de verzekering een rol heeft gespeeld, en nadien niet meer, noch bij de eventuele aanpassing van de verzekerde jaarschades, noch bij de vaststelling van de hoogte van de daadwerkelijk te verlenen uitkering, is sprake van een sommenverzekering.

Onderhavige verzekering heeft een gemengd karakter. Er is een schadeverzekeringsaspect (inkomen bij aanvraag, artikel 2 en 22.1.4 van de polisvoorwaarden), doch dat is ondergeschikt aan een veel belangrijker sommenverzekeringsaspect (geen opgave inkomensgegevens, geen verband tussen uitkering en actueel inkomen, gefixeerde, vrij te verhogen jaarrente).

Weliswaar is van belang dat er enige schade is, maar niet hoe groot die is, terwijl de hoogte van de uitkering ook niet van die schade afhankelijk is. De rechtbank is dan ook van oordeel dat de AOV gezien het voorgaande in overwegende mate een sommenverzekering is.

Nu in overwegende mate sprake is van een sommenverzekering, ligt het verzoek onder I. voor toewijzing gereed als na te melden. Vervolgens dient te worden beoordeeld of de uitkering uit hoofde van de AOV wel of niet in mindering mag komen op de aan verzoeker toekomende schadevergoeding.

De rechtbank is van oordeel dat de AOV, hoezeer ook hoofdzakelijk een sommenverzekering, voorziet in een periodieke uitkering die feitelijk strekt tot vermindering van inkomensschade van verzoeker, welke inkomensschade in het onderhavige geval ook daadwerkelijk door verzoeker is geleden ten gevolge van het ongeval waarvoor Allianz aansprakelijk is. In zoverre komt het (onderschikte) schadeverzekeringsaspect tot uiting. Gederfd inkomen is schade die rechtens voor volledige vergoeding in aanmerking komt en derhalve geen componenten bevat die pleiten voor terughoudendheid in het kader van de verrekening. Allianz is gehouden tot vergoeding van de inkomensschade van verzoeker. De uitkering uit hoofde van de AOV strekt dus in feite tot vergoeding van dezelfde schade als die waarvoor de verzekerde van Allianz aansprakelijk is. Het standpunt van verzoeker dat verrekening niet plaats zou kunnen vinden omdat de AOV-uitkering er niet toe strekt dezelfde schade te vergoeden als waarvoor Allianz aansprakelijk is, volgt de rechtbank dan ook niet.

De rechtbank hecht belang aan het feit dat de wetgever bij de beantwoording van de vraag of verrekening op zijn plaats is als een factor van bijzonder gewicht heeft aangemerkt de mate waarin de betrokken sommenverzekering voorziet in een periodieke uitkering ter compensatie van inkomstenderving. Dit pleit in het onderhavige geval vóór verrekening. In dit

verband is voorts van belang dat de AOV zoals eerder overwogen ook een schadevergoedingskarakter heeft. Ook die omstandigheid pleit vóór verrekening.

Nu Allianz aldus profijt trekt van de AOV die verzoeker heeft afgesloten, acht de rechtbank het redelijk van het toe te rekenen voordeel in elk geval het premiebedrag af te trekken dat verzoeker heeft betaald over het jaar waarin het risico zich heeft verwezenlijkt. Dat die premie is betaald ter afdekking van het algemene arbeidsongeschiktheidsrisico van verzoeker doet daar niet aan af: de thans relevante arbeidsongeschiktheid is immers louter ontstaan door een feit waarvoor (de verzekerde van) Allianz aansprakelijk is. Nu Allianz in feite het voordeel van de uitkering uit de AOV ontvangt, is het redelijk dat zij ook het aan die verzekering verbonden nadeel draagt in de vorm van de premies voor het jaar waarin het risico zich heeft verwezenlijkt (2013).

De rechtbank volgt verzoeker niet in zijn betoog dat alle in de loop der (tot het ongeval vijftien) jaren betaalde premiebedragen van het voordeel moeten worden afgetrokken. Een arbeidsongeschiktheidsverzekering heeft immers als kenmerk dat de verzekeraar van jaar tot jaar het risico draagt dat de verzekerde arbeidsongeschikt zal worden, waartegenover de verzekerde/verzekeringnemer hem jaarlijks een premie betaalt. De hoogte van de uitkering is niet gebaseerd op het aantal voorafgaande jaren dat premie is betaald. Over de jaren waarin verzoeker wel verzekerd is geweest, maar niet arbeidsongeschikt was ten gevolge van dit ongeval, is de premie niet voor niets geweest: de verzekeraar heeft immers wel het verzekerde risico gedragen. In die zin heeft verzoeker van die premies dan ook voordeel gehad. Dit blijkt ook uit het feit dat verzoeker los van het ongeval van 21 maart 2013 dat tot aansprakelijkheid van Allianz heeft geleid, meermaals een beroep heeft gedaan op de AOV. Hij heeft daarvan dus zelf, in de vorm van uitkeringen, geprofiteerd. In het jaar 2013 heeft echter voornamelijk Allianz, zij het indirect, van de verzekering geprofiteerd, zodat het daarom redelijk is dat ook Allianz de kosten daarvan draagt, zoals hiervoor reeds overwogen.

Daarnaast acht de rechtbank het karakter van de AOV (overwegend sommenverzekering) in combinatie met de omstandigheid dat deze onverplicht was afgesloten in redelijkheid aanleiding om nog twee jaarpremies, dus in totaal drie jaarpremies, af te trekken van het te verrekenen voordeel.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 14-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2016:9636

Zaaknummer: 508214 HA RK 16-686

Rechters: P.F.G.T. Hofmeijer-Rutten

Advocaten: C.A.M. Dilven en M.R. Lauxtermann

Wetsartikelen: 6:100 BW

RECHTSPRAAK

Aansprakelijkheidsverzekeraar erkent aansprakelijkheid op basis van de door appellante en X gegeven verklaring omtrent de toedracht van het ongeval, maar die verklaringen blijken later onjuist. Nu X nadien nadere verklaringen heeft afgelegd die volstrekt tegenstrijdig zijn aan elkaar, staat vast dat ten minste een van de verklaringen leugenachtig moet zijn geweest. Het hof is daarom van oordeel dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn wanneer de verzekeraar aan zijn aanvankelijke erkenning van aansprakelijkheid wordt gehouden.

Appellante heeft in 2008 letsel opgelopen aan haar linkerpink en heeft naar aanleiding hiervan X (en diens verzekeraar) aansprakelijk gesteld. X zou op het strand per ongeluk een balletje richting appellante hebben gegooid, dat appellante heeft proberen af te weren, waarbij het balletje tegen haar pink kwam en zij letsel aan haar pink opliep. De verzekeraar van X heeft op basis van de door appellante en X gegeven verklaring omtrent de toedracht van het ongeval in eerste instantie (buitengerechtelijk) aansprakelijkheid voor de schade van appellante erkend, en een voorschot betaald. Vervolgens rijst twijfel over de juistheid van de verklaringen van appellante en X, waarop wordt besloten om onderzoek te laten verrichten naar de toedracht van het ongeval. In dat kader komt X terug van zijn eerdere lezing van het ongeval en verklaart niet bij het ongeval betrokken te zijn geweest. Hij zou eerder anders hebben verklaard op verzoek van de partner van appellante, met wie hij enige jaren tevoren betrokken was geweest bij hennepsteelt.

Appellante vordert een verklaring voor recht dat de aansprakelijkheidsverzekeraar gehouden is haar geleden en nog te lijden schade te vergoeden en veroordeling tot betaling van een voorschot. Hieraan legt zij ten grondslag dat de aansprakelijkheidsverzekeraar gebonden is aan haar erkenning van aansprakelijkheid en daarop niet mag terugkomen, en op grond van artikel 7:954 BW (directe actie) gehouden is om de schade van appellante rechtstreeks aan haar te vergoeden. Het hof overweegt dat het een aansprakelijkheidsverzekeraar in beginsel niet vrij staat om terug te komen van een jegens een derde gedane erkenning dat zijn

verzekerde jegens die derde aansprakelijk is. Verwezen wordt naar het arrest *Gemeente Maastricht/Taxi Centrale Cralis* (HR 10 januari 1992, *NJ* 1992/606, m.nt. MMM) en het arrest *R./Stichting Ziekenhuisvoorzieningen Gelderse Vallei* (HR 19 september 2003, *NJ* 2003/619). Een verzekeraar is niet aan zijn erkenning gebonden als komt vast te staan dat hij tot die erkenning is gekomen onder invloed van bedrog (artikel 3:44 BW), aangezien het dan naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn dat hij aan zijn erkenning wordt gehouden (vgl. Hof Den Haag 29 september 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:2546). In deze zaak heeft de verzekeraar aanvankelijk aansprakelijkheid erkend op basis van verklaringen van X en appellante. Nadien heeft X nadere verklaringen afgelegd die volstrekt tegenstrijdig zijn aan elkaar, zodat vaststaat dat ten minste een van de verklaringen leugenachtig moet zijn geweest. Het hof is daarom van oordeel dat het onder de hiervoor genoemde omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn dat de verzekeraar aan zijn aanvankelijke erkenning van aansprakelijkheid wordt gehouden.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 13-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2016:3604

Zaaknummer: 200.142.220/01

Rechters: F.R. Salomons, A.J.M.E. Arpeau en M.M. Olthof

Advocaten: N.J. Moens en D. Knottenbelt

Wetsartikelen: 7:954 BW, 3:44 BW en 6:2 BW

RECHTSPRAAK

Geen recht op externe advocaat bij aanvragen nieuwe medische expertise tijdens geschillenregeling rechtsbijstanduitvoerder.

Consument is door een orthopedisch chirurg geopereerd aan de linkervoet. Het resultaat was niet volgens verwachtingen. Consument hield belangrijke klachten. De (interne) medisch adviseur van de rechtsbijstanduitvoerder zag geen sporen van nalatig, onzorgvuldig of onoordeelkundig handelen.

Een *second opinion* bij een orthopedisch chirurg leverde enkele suggesties voor vervolghandelingen, toch bleef de rechtsbijstanduitvoerder bij zijn standpunt dat er door de chirurg geen fout was gemaakt. De rechtsbijstanduitvoerder heeft vervolgens gewezen op de geschillenregeling.

Een advocaat adviseerde in het kader van de geschillenregeling een nieuwe expertise te laten verrichten. De rechtsbijstanduitvoerder was hiertoe bereid. Het verzoek van consument om de aanvraag van een nieuwe medische expertise uit te besteden aan een door hem aan te wijzen externe advocaat werd afgewezen.

Bij deze stand van zaken heeft consument (nog) geen recht op uitbesteding van de behandeling aan een externe advocaat. Evenmin is aannemelijk geworden dat het vertrouwen van consument in een correcte uitvoering van de behandeling van zijn zaak door enig tekortschieten van de rechtsbijstanduitvoerder zodanig is geschaad, dat in redelijkheid niet meer van hem kan worden verlangd dat hij instemt met voortzetting van de behandeling door eigen medewerkers van de rechtsbijstanduitvoerder. De vordering van consument wordt afgewezen.

Instantie: Geschillencommissie Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 13-12-2016

Zaaknummer: GC 2016-613

RECHTSPRAAK

Veroordeling voor doodslag (ECLI:NL:RBGEL:2016:6687), medeplegen brandstichting en poging tot wegmaken lijk (ECLI:NL:RBGEL:2016:6687; ECLI:NL:RBGEL:2016:6684 en ECLI:NL:RBGEL:2016:6688). Benadeelde partijen (echtgenote en kinderen) vorderen schadevergoeding. Gedeeltelijke toewijzing materiële schadeposten; niet-ontvankelijkheid ten aanzien van vorderingen inzake gederfd levensonderhoud; afwijzing immateriële schadevergoeding.

In maart 2014 wordt een man door geweld (onder meer met messteken) om het leven gebracht. Het huis waarin dit gebeurde werd in brand gestoken. Drie personen zijn strafrechtelijk vervolgd. Een van hen (verdachte 1) is veroordeeld voor doodslag, het medeplegen van brandstichting en voor poging tot het wegmaken van het lijk (ECLI:NL:RBGEL:2016:6687 en ECLI:NL:RBGEL:2016:6688); twee medeverdachten (medeverdachte 2 en medeverdachte 3) zijn eveneens veroordeeld voor het medeplegen van brandstichting en poging tot het wegmaken van het lijk, maar zijn vrijgesproken van doodslag. De echtgenote en de kinderen van het slachtoffer vorderen schadevergoeding. De vorderingen op verdachte 1 en medeverdachte 2 bestaan uit: (1) dagwaarde weggegooid iPhone; (2) diverse kosten in verband met strafzittingen; (3) inkomstenderving; (4) kosten in verband met uitvaart en (5) immateriële schadevergoeding. Van medeverdachte 3 worden alleen de kosten in verband met de strafzittingen gevorderd.

Ad 1) De vordering tot vergoeding van de iPhone is afgewezen in verhouding tot verdachte 1, nu zij zich ter zake kan beroepen op de uitsluitingsgrond van artikel 189 lid 3 Sr. De vordering wordt wel toegewezen in verhouding tot medeverdachte 2, nu die schuldig is bevonden aan het medeplegen van het wegmaken van sporen van het misdrijf (en kennelijk geen beroep toekomt op artikel 186 lid 3 Sr).

Ad 2) Ten aanzien van alle drie de verdachten geldt dat zij worden veroordeeld tot betaling van de reiskosten in verband met de strafzittingen, met dien verstande dat het alleen gaat om

kosten in verband met hun eigen strafzaak; niet in verband met de andere strafzaken. De geraamde kosten voor de procedure in hoger beroep zijn niet toewijsbaar, nu niet vaststaat dat zij zullen worden gemaakt. De rechtbank voegt toe dat zij het begrijpelijk vindt dat deze kostenpost reeds in eerste aanleg is opgevoerd, wijzend op de omstandigheid dat de wetgever benadeelde partijen geen mogelijkheid geeft om in hoger beroep hun vordering te wijzigen of te vermeerderen.

Ad 3) De beoordeling van vordering ter zake inkomstenderving (die – net als de kosten voor de uitvaart en de immateriële schadevergoeding – slechts verdachte 1 regardeert, nu medeverdachte 2 is vrijgesproken van doodslag) – levert een onevenredige belasting van het strafproces op. De rechtbank overweegt dat deze schadepost een complexe materie betreft ‘met een aandelentransactie, pensioenopbouw, inschatting van toekomstige ontwikkelingen en goede en kwade kansen, het overlijden weggedacht waarbij toekomstig verwacht inkomen dient te worden gekapitaliseerd’. Dat benadeelde partijen een berekening van een gespecialiseerd expertisebureau hebben overgelegd kan hen niet baten; volgens de rechtbank toont dit juist aan dat het geen eenvoudige kwestie is.

Ad 4) De kosten in verband met de uitvaart worden integraal (dus inclusief een bedrag van € 3.394,05 voor een diner na afloop) toegewezen ten laste van verdachte 1.

Ad 5) Met een beroep op Richtlijn 2012/29/EU betogen benadeelde partijen dat zij, in weerwil van het bestaande wettelijke stelsel, recht hebben op immateriële schadevergoeding. Na een uiteenzetting van het wettelijke stelsel (kort gezegd: geen affectieschade; slechts shockschade als aan *Taxibus*-vereisten is voldaan) verwerpt de rechtbank uiteindelijk het betoog dat dit systeem, gelet op de richtlijn, moet worden opengebroken. Dit betoog miskent, aldus de rechtbank, de inhoud en strekking van de richtlijn die beoogt minimumnormen vast te stellen. Onderkennend dat dit zeer teleurstellend is voor betrokkenen, merkt de rechtbank op: ‘Het is anno 2016, veertien jaar na de uitspraak van de Hoge Raad, nog steeds aan de wetgever om het wettelijke systeem te veranderen en aldus tot een bevredigende oplossing voor dit probleem te komen.’

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 12-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2016:6687

Zaaknummer: 05/780022-14

Rechters: F.J.H. Hovens en C.H.M. Pastoors

Advocaten: P.W. Szymkowiak en G.L.P. Biesmans

Wetsartikelen: 10 Sr, 27 Sr, 36f Sr, 45 Sr, 47 Sr, 55 Sr, 57 Sr, 151 Sr, 157 Sr, 189 Sr, 287 Sr, 6:95 BW, 6:106

BW en 6:108 BW

RECHTSPRAAK

Veroordeling voor doodslag (ECLI:NL:RBGEL:2016:6687), medeplegen brandstichting en poging tot wegmaken lijk (ECLI:NL:RBGEL:2016:6687; ECLI:NL:RBGEL:2016:6684 en ECLI:NL:RBGEL:2016:6688). Benadeelde partijen (echtgenote en kinderen) vorderen schadevergoeding. Gedeeltelijke toewijzing materiële schadeposten; niet-ontvankelijkheid ten aanzien van vorderingen inzake gederfd levensonderhoud; afwijzing immateriële schadevergoeding.

In maart 2014 wordt een man door geweld (onder meer met messteken) om het leven gebracht. Het huis waarin dit gebeurde werd in brand gestoken. Drie personen zijn strafrechtelijk vervolgd. Een van hen (verdachte 1) is veroordeeld voor doodslag, het medeplegen van brandstichting en voor poging tot het wegmaken van het lijk (ECLI:NL:RBGEL:2016:6687 en ECLI:NL:RBGEL:2016:6688); twee medeverdachten (medeverdachte 2 en medeverdachte 3) zijn eveneens veroordeeld voor het medeplegen van brandstichting en poging tot het wegmaken van het lijk, maar zijn vrijgesproken van doodslag. De echtgenote en de kinderen van het slachtoffer vorderen schadevergoeding. De vorderingen op verdachte 1 en medeverdachte 2 bestaan uit: (1) dagwaarde weggegooid iPhone; (2) diverse kosten in verband met strafzittingen; (3) inkomstenderving; (4) kosten in verband met uitvaart en (5) immateriële schadevergoeding. Van medeverdachte 3 worden alleen de kosten in verband met de strafzittingen gevorderd.

Ad 1) De vordering tot vergoeding van de iPhone is afgewezen in verhouding tot verdachte 1, nu zij zich ter zake kan beroepen op de uitsluitingsgrond van artikel 189 lid 3 Sr. De vordering wordt wel toegewezen in verhouding tot medeverdachte 2, nu die schuldig is bevonden aan het medeplegen van het wegmaken van sporen van het misdrijf (en kennelijk geen beroep toekomt op artikel 186 lid 3 Sr).

Ad 2) Ten aanzien van alle drie de verdachten geldt dat zij worden veroordeeld tot betaling van de reiskosten in verband met de strafzittingen, met dien verstande dat het alleen gaat om

kosten in verband met hun eigen strafzaak; niet in verband met de andere strafzaken. De geraamde kosten voor de procedure in hoger beroep zijn niet toewijsbaar, nu niet vaststaat dat zij zullen worden gemaakt. De rechtbank voegt toe dat zij het begrijpelijk vindt dat deze kostenpost reeds in eerste aanleg is opgevoerd, wijzend op de omstandigheid dat de wetgever benadeelde partijen geen mogelijkheid geeft om in hoger beroep hun vordering te wijzigen of te vermeerderen.

Ad 3) De beoordeling van vordering ter zake inkomstenderving (die – net als de kosten voor de uitvaart en de immateriële schadevergoeding – slechts verdachte 1 regardeert, nu medeverdachte 2 is vrijgesproken van doodslag) – levert een onevenredige belasting op. De rechtbank overweegt dat deze schadepost een complexe materie betreft ‘met een aandelentransactie, pensioenopbouw, inschatting van toekomstige ontwikkelingen en goede en kwade kansen, het overlijden weggedacht waarbij toekomstig verwacht inkomen dient te worden gekapitaliseerd’. Dat benadeelde partijen een berekening van een gespecialiseerd expertisebureau hebben overgelegd kan hen niet baten; volgens de rechtbank toont dit juist aan dat het geen eenvoudige kwestie is.

Ad 4) De kosten in verband met de uitvaart worden integraal (dus inclusief een bedrag van € 3.394,05 voor een diner na afloop) toegewezen ten laste van verdachte 1.

Ad 5) Met een beroep op Richtlijn 2012/29/EU betogen benadeelde partijen dat zij, in weerwil van het bestaande wettelijke stelsel, recht hebben op immateriële schadevergoeding. Na een uiteenzetting van het wettelijke stelsel (kort gezegd: geen affectieschade; slechts shockschade als aan *Taxibus*-vereisten is voldaan) verwerpt de rechtbank uiteindelijk het betoog dat dit systeem, gelet op de richtlijn, moet worden opengebroken. Dit betoog miskent, aldus de rechtbank, de inhoud en strekking van de richtlijn die beoogt minimumnormen vast te stellen. Onderkennend dat dit zeer teleurstellend is voor betrokkenen, merkt de rechtbank op: ‘Het is anno 2016, veertien jaar na de uitspraak van de Hoge Raad, nog steeds aan de wetgever om het wettelijke systeem te veranderen en aldus tot een bevredigende oplossing voor dit probleem te komen.’

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 12-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2016:6688

Zaaknummer: 05/780056-14

Rechters: F.J.H. Hovens en C.H.M. Pastoors

Advocaten: J. van Wijk

Wetsartikelen: 10 Sr, 27 Sr, 36f Sr, 45 Sr, 47 Sr, 55 Sr, 57 Sr, 63 Sr, 151 Sr en 157 Sr

RECHTSPRAAK

Incident in het Park Oikos, waarbij een meisje en haar moeder gebeten werden door wolven. Deelgeschil, vordering geleden (materiële en immateriële) schade. Aansprakelijkheidsverzekeraar niet aansprakelijk; poging tot treffen (buitengerechtelijke) schaderegeling benadeelden en Park Oikos alvorens eventuele start bodemprocedure.

Aanleiding voor het verzoekschrift is een incident in het Park Oikos, waarbij een meisje en haar moeder gebeten werden door wolven. Het verzoek betreft de vraag naar de aansprakelijkheid voor de geleden (materiële en immateriële) schade. Het verzoek is gericht tegen zowel het Park Oikos als haar aansprakelijkheidsverzekeraar. De verzekeraar heeft zich op het standpunt gesteld dat dit incident niet onder de dekking valt en de aansprakelijkheid dus afgewezen. Het standpunt van het Park Oikos is niet bekend, omdat zij geen verweerschrift heeft ingediend.

De aard van een deelgeschil is dat er niet meteen een volledige bodemprocedure wordt gestart waarin alle aspecten van een letselschadezaak worden behandeld (onrechtmatige daad, aansprakelijkheid, schade, causaal verband, en eventuele bewijslevering en deskundigenonderzoeken), maar dat in het kader van de (stukgelopen) onderhandelingen slechts een beperkt deel van de kwestie wordt behandeld. In dit geval betreft dat dus (enkel) de vraag naar de aansprakelijkheid.

De rechtbank oordeelt dat Park Oikos als bezitter van de wolven (risico)aansprakelijk is voor eventuele schade die de wolven hebben toegebracht aan het meisje, haar moeder en de zoon. De vordering om te bepalen dat Park Oikos aansprakelijk is, wordt dus toegewezen.

Delta Loyd (de aansprakelijkheidsverzekeraar) is niet aansprakelijk, nu de rechtbank met Delta Loyd van oordeel is dat het arrangement 'oog in oog met de wolven' (waarbij een ontmoeting met wolven onder begeleiding van een medewerker van het park op een afgesloten terrein wordt georganiseerd) niet onder de dekking van de aansprakelijkheidsverzekering valt. Deze vordering wordt dus afgewezen.

Dit alles brengt mee dat de mogelijkheid bestaat dat de benadeelden gaan proberen een

(buitengerechtelijke) schaderegeling te treffen met het Park Oikos. Als dat niet slaagt, kunnen ze alsnog een bodemprocedure starten en een schadevergoeding vorderen.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 12-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2016:5555

Zaaknummer: C/19/115459 / HA RK 16-26

Rechters: A.S. Venema-Dietvorst, J.E. Biesma en S.M. Schothorst

Advocaten: J.L. Brens en R.H.J. Wildenburg

Wetsartikelen: 7:954 BW, 6:179 BW, 6:181 BW, 1019w Rv en 1019aa Rv

RECHTSPRAAK

Veroordeling voor doodslag (ECLI:NL:RBGEL:2016:6687), medeplegen brandstichting en poging tot wegmaken lijk (ECLI:NL:RBGEL:2016:6687; ECLI:NL:RBGEL:2016:6684 en ECLI:NL:RBGEL:2016:6688). Benadeelde partijen (echtgenote en kinderen) vorderen schadevergoeding. Gedeeltelijke toewijzing materiële schadeposten; niet-ontvankelijkheid ten aanzien van vorderingen inzake gederfd levensonderhoud; afwijzing immateriële schadevergoeding.

In maart 2014 wordt een man door geweld (onder meer met messteken) om het leven gebracht. Het huis waarin dit gebeurde werd in brand gestoken. Drie personen zijn strafrechtelijk vervolgd. Een van hen (verdachte 1) is veroordeeld voor doodslag, het medeplegen van brandstichting en voor poging tot het wegmaken van het lijk (ECLI:NL:RBGEL:2016:6687 en ECLI:NL:RBGEL:2016:6688); twee medeverdachten (medeverdachte 2 en medeverdachte 3) zijn eveneens veroordeeld voor het medeplegen van brandstichting en poging tot het wegmaken van het lijk, maar zijn vrijgesproken van doodslag. De echtgenote en de kinderen van het slachtoffer vorderen schadevergoeding. De vorderingen op verdachte 1 en medeverdachte 2 bestaan uit: (1) dagwaarde weggegooid iPhone; (2) diverse kosten in verband met strafzittingen; (3) inkomstenderving; (4) kosten in verband met uitvaart en (5) immateriële schadevergoeding. Van medeverdachte 3 worden alleen de kosten in verband met de strafzittingen gevorderd.

Ad 1) De vordering tot vergoeding van de iPhone is afgewezen in verhouding tot verdachte 1, nu zij zich ter zake kan beroepen op de uitsluitingsgrond van artikel 189 lid 3 Sr. De vordering wordt wel toegewezen in verhouding tot medeverdachte 2, nu die schuldig is bevonden aan het medeplegen van het wegmaken van sporen van het misdrijf (en kennelijk geen beroep toekomt op artikel 186 lid 3 Sr).

Ad 2) Ten aanzien van alle drie de verdachten geldt dat zij worden veroordeeld tot betaling van de reiskosten in verband met de strafzittingen, met dien verstande dat het alleen gaat om

kosten in verband met hun eigen strafzaak; niet in verband met de andere strafzaken. De geraamde kosten voor de procedure in hoger beroep zijn niet toewijsbaar, nu niet vaststaat dat zij zullen worden gemaakt. De rechtbank voegt toe dat zij het begrijpelijk vindt dat deze kostenpost reeds in eerste aanleg is opgevoerd, wijzend op de omstandigheid dat de wetgever benadeelde partijen geen mogelijkheid geeft om in hoger beroep hun vordering te wijzigen of te vermeerderen.

Ad 3) De beoordeling van vordering ter zake inkomstenderving (die – net als de kosten voor de uitvaart en de immateriële schadevergoeding – slechts verdachte 1 regardeert, nu medeverdachte 2 is vrijgesproken van doodslag) – levert een onevenredige belasting van het strafproces op. De rechtbank overweegt dat deze schadepost een complexe materie betreft ‘met een aandelentransactie, pensioenopbouw, inschatting van toekomstige ontwikkelingen en goede en kwade kansen, het overlijden weggedacht waarbij toekomstig verwacht inkomen dient te worden gekapitaliseerd’. Dat benadeelde partijen een berekening van een gespecialiseerd expertisebureau hebben overgelegd kan hen niet baten; volgens de rechtbank toont dit juist aan dat het geen eenvoudige kwestie is.

Ad 4) De kosten in verband met de uitvaart worden integraal (dus inclusief een bedrag van € 3.394,05 voor een diner na afloop) toegewezen ten laste van verdachte 1.

Ad 5) Met een beroep op Richtlijn 2012/29/EU betogen benadeelde partijen dat zij, in weerwil van het bestaande wettelijke stelsel, recht hebben op immateriële schadevergoeding. Na een uiteenzetting van het wettelijke stelsel (kort gezegd: geen affectieschade; slechts shockschade als aan *Taxibus*-vereisten is voldaan), verwerpt de rechtbank uiteindelijk het betoog dat dit systeem, gelet op de richtlijn, moet worden opengebroken. Dit betoog miskent, aldus de rechtbank, de inhoud en strekking van de richtlijn die beoogt minimumnormen vast te stellen. Onderkennend dat dit zeer teleurstellend is voor betrokkenen, merkt de rechtbank op: ‘Het is anno 2016, veertien jaar na de uitspraak van de Hoge Raad, nog steeds aan de wetgever om het wettelijke systeem te veranderen en aldus tot een bevredigende oplossing voor dit probleem te komen.’

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 12-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2016:6684

Zaaknummer: 05/780032-14

Rechters: F.J.H. Hovens en C.H.M. Pastoors

Advocaten: D.R. Corbeek en R.A.C. Frijns

Wetsartikelen: 10 Sr, 27 Sr, 36f Sr, 45 Sr, 47 Sr, 55 Sr, 57 Sr, 151 Sr, 157 Sr en 189 Sr

RECHTSPRAAK

Rechtbank wijst verzoek tot vaststelling redelijkheid van gemaakte kosten van buitengerechtelijke rechtsbijstand in deelgeschil af, nu dit naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende kan bijdragen aan de totstandkoming van de vaststellingsovereenkomst.

In 2013 is eiser als fietser aangereden door een vrachtauto. De WAM-verzekeraar heeft aansprakelijkheid voor dit ongeval erkend en de schaderegeling uitbesteed aan een expertisebureau. Sinds het ongeval heeft eiser gezondheidsklachten bestaande uit nek- en hoofdpijnklachten, vermoeidheidsklachten, psychische klachten (depressiviteit en PTSS). Partijen hebben gezamenlijk een neurologische expertise en een psychiatrische expertise in gang gezet. Discussie ontstaat over de toekenning van een (aanvullend) voorschot op de buitengerechtelijke kosten.

Eiser verzoekt in deelgeschil de rechtbank te bepalen dat de door hem gemaakte kosten van buitengerechtelijke rechtsbijstand redelijk zijn en als zodanig dienen te worden vergoed. Hij voert aan dat de beslechting van het geschil over de buitengerechtelijke kosten een van de stappen is die zal moeten worden gezet om tot een vaststellingsovereenkomst te kunnen komen. Het onderhandelingstraject loopt nog wel, maar de redelijkheid van de declaraties van zijn belangenbehartiger is een structureel terugkerend probleem. Het expertisebureau voert daarentegen als verweer dat het verzoek zich niet leent voor een deelgeschilprocedure, omdat beslechting van de discussie tussen partijen omtrent de buitengerechtelijke kosten niet kan bijdragen aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst, en dat van eiser mag worden verwacht dat hij die uitkomst afwacht.

De rechtbank overweegt dat in beginsel een verzoek tot toekenning van een (aanvullend) voorschot op de buitengerechtelijke kosten in een deelgeschil aan de orde komen. De investering in tijd, geld en moeite bij de behandeling van dat verzoek brengt echter mee dat dit niet voor ieder verzoek om een (aanvullend) voorschot op de buitengerechtelijke kosten geldt en dat het afhankelijk is van de omstandigheden van het geval of wordt voldaan aan de voorwaarde dat de verzochte beslissing voldoende kan bijdragen aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst.

De rechtbank is in dit geval van oordeel dat de verzochte beslissing onvoldoende kan bijdragen aan de totstandkoming van de vaststellingsovereenkomst. Dit leidt tot afwijzing van het verzoek. Naar het oordeel van de rechtbank is sprake van een volstrekt onnodig of onterecht ingesteld deelgeschil, zodat de kosten bij de behandeling van het verzoek niet voor vergoeding in aanmerking komen. Het deelgeschil is ingesteld met het doel om betaling van facturen te verkrijgen en niet om een vaststellingsovereenkomst tot stand te brengen of dichterbij te brengen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 08-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2016:9274

Zaaknummer: C/10/508301 / HA RK 16-690

Rechters: A. Boer

Advocaten: L.J. van Rooijen en N.C. Haase

Wetsartikelen: 1019w Rv en 1019aa Rv

RECHTSPRAAK

Afwijzing aansprakelijkheid basisschool en/of kinderopvangorganisatie voor letsel zevenjarig kind na schooltijd bij val tijdens spelen op ‘stepping stones’ op het schoolplein.

Op 19 maart 2014 heeft X tijdens de naschoolse opvang bij 2Samen gespeeld op de *stepping stones* op het schoolplein van De Toermalijn. Zij is bij de overgang van de steen met nummer 6 naar die met nummer 7 gevallen.

Lucas Onderwijs is de bezitter van het schoolgebouw en het schoolplein en daarmee van de *stepping stones* die op het plein zijn geplaatst. Na schooltijd exploiteert zij een gedeelte van het schoolgebouw door middel van verhuur aan 2Samen, die dat gedeelte dan in het kader van de uitoefening van haar bedrijf gebruikt. Aangezien Lucas Onderwijs ten tijde van de val het schoolplein alleen aan 2Samen daadwerkelijk ter beschikking heeft gesteld, rust op grond van artikel 6:181 lid 2 BW in samenhang gezien met artikel 6:181 lid 1 BW uitsluitend op 2Samen de aansprakelijkheid uit artikel 6:174 lid 1 BW, tenzij het ontstaan van de schade niet met de uitoefening van het bedrijf in verband staat. De genoemde ‘tenzij-regel’ mag niet te beperkt worden uitgelegd (HR 26 november 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM9757, NJ 2010/636 (DB opslaghal/Edco)).

De rechtbank stelt voorop dat de toepasselijke NEN-normen eisen stellen aan onder meer de veiligheid van de *stepping stones*, waaronder eisen die strekken tot bescherming tegen vallen (EN 1176-1:2008), alsook eisen aan de omgeving van de *stepping stones*, onder meer om de kritische valhoogte te bepalen (EN 1177:2008). Een en ander brengt mee dat Lucas Onderwijs, noch op grond van de toepasselijke NEN-normen, noch ter voorkoming van gevaarzetting op grond van artikel 6:174 BW verplicht was tot het plaatsen van rubberen matten onder, althans rondom de *stepping stones*, zoals verzoekster heeft gesteld. Het beroep van verzoekster op artikel 6:174 BW faalt.

Een andere vraag is of Lucas Onderwijs en 2Samen aansprakelijk zijn op grond van artikel 6:162 BW door na te laten toezicht te houden op het gebruikmaken van de *stepping stones* door X op 19 maart 2014. Volgens verzoekster had er iemand naast de *stepping stones* moeten staan om een eventuele val van X op te kunnen vangen.

Met Lucas Onderwijs en 2Samen is de rechtbank van oordeel dat uitsluitend 2Samen mogelijk aansprakelijk kan worden gehouden op grond van artikel 6:162 BW wegens tekortschietend toezicht. X viel immers na schooltijd en op het moment waarop zij viel, was zij onder de verantwoordelijkheid van 2Samen op grond van de tussen verzoekster en 2Samen gesloten plaatsingsovereenkomst.

Uitgaande van een plaatsing conform de daarvoor geldende eisen, zoals op het schoolplein van De Toermalijn, mocht 2Samen ervan uitgaan dat kinderen vanaf vijf jaar in beginsel zelfstandig van de stepping stones op het schoolplein gebruik kunnen maken, zonder de aanwezigheid van een begeleider naast de stenen om een eventuele val op te kunnen vangen. Dit geldt derhalve ook voor X, die ten tijde van de val zeven was. De rechtbank wijst de vordering op basis van artikel 6:162 BW eveneens af.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 08-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2016:15167

Zaaknummer: C/09/512450 / HA RK 16-292

Rechters: M.C. van Ritsema Eck-van Drempt

Advocaten: R. Schoemaker, B.M. Paijmans en J.M. Bruidegom

Wetsartikelen: 6:162 BW, 6:174 BW en 6:181 BW

RECHTSPRAAK

***Op rijbaan stilstaande auto dient passerend verkeer voor te laten gaan
alvorens af te slaan. Strijd met artikel 18 en 54 RVV.***

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 07-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2016:9916

Zaaknummer: 5207293

Rechters: S.W.S. Kiliç

Advocaten: J. van Rhijn en G. Loman

Wetsartikelen: 18 RVV en 54 RVV

RECHTSPRAAK

Vordering nabestaande na onrechtmatige daad op grond van artikel 6:108 en 6:106 BW. Vordering levensonderhoud (waarbij de feitelijke situatie na overlijden als uitgangspunt is genomen) en shockschade (zowel materieel als immaterieel) toegewezen.

Eiseres woonde met haar vader en diens vriendin samen. De ex-echtgenoot van haar vaders vriendin, heeft de vader van eiseres doodgestoken. Strafvervolging is ingesteld; strafrechtelijk vonnis is nog niet gewezen. Niet in geschil is of er een onrechtmatige daad is gepleegd, al stelt gedaagde ontoerekeningsvatbaar geweest te zijn. Artikel 6:165 lid 1 BW staat toerekening (en daarmee civielrechtelijke aansprakelijkheid) niet in de weg. Eiseres vordert vergoeding van gederfd levensonderhoud, uitvaartkosten (uit overeenkomst van lastgeving; namens haar oom die deze kosten heeft betaald), immateriële schade (in verband met zogenoemde shockschade), kosten gemoeid met studievertraging en buitengerechtelijke kosten, alle vermeerderd met wettelijke rente.

Derving van levensonderhoud

Eiseres vordert op grond van artikel 6:108 lid 1 aanhef en onder b, c en d BW derving van levensonderhoud. Eiseres woonde voor het overlijden met haar vader (en diens vriendin) samen, waarbij haar vader in haar levensonderhoud voorzag (dagelijkse behoeften, incl. verzekeringen, abonnementen, studie e.d.). In de situatie zonder overlijden zou dit tot 31 december 2020 zijn voortgezet, zo stelt zij. Zij vordert de derving van levensonderhoud als berekend waarbij zij in de situatie met overlijden in het huis blijft wonen, vaste lasten doorlopen, maar de inkomsten zijn gereduceerd tot die van haarzelf en er een kleine correctie is aangebracht omdat er één gezinslid minder is. Ook vordert zij compensatie voor kosten van huishoudelijke hulp en voor woningonderhoud. Gedaagde heeft hiertegen bezwaar gemaakt en stelt dat eiseres een onjuist argument heeft gehanteerd. De schade dient volgens gedaagde te worden berekend op basis van de behoefte van alleen eiseres en niet op basis van handhaving van de status quo, waarbij rekening dient te worden gehouden met haar inkomsten.

De rechtbank deelt het standpunt van gedaagde en zal de schade begroten aan de hand van de

behoefte van eiseres, daarbij rekening houdende met de specifieke omstandigheden van het geval. De rechtbank knoopt aan bij de normering van het Nibud van kosten voor levensonderhoud voor uitwonende studenten en stelt de looptijd vast op een half jaar na de afstudeerdatum (1 januari 2019); dit betreft € 900 per maand, daarop in mindering te brengen de studiefinanciering voor uitwonende studenten (€ 350 per maand) en inkomsten uit hoofde van stagevergoeding en bijbaan (€ 6.000 per jaar).

De aan de berekening van eiseres ten grondslag gelegde stelling dat zij de leefomstandigheden waarin zij en haar vader verkeerden ten tijde van diens overlijden op kosten van gedaagde moet kunnen handhaven, inclusief alle daarbij behorende vaste lasten, honoreert de rechtbank dus niet. De rechtbank tekent daarbij nog aan dat ter zitting duidelijk is geworden dat de woning inmiddels in de verkoop staat in het kader van de afwikkeling van de nalatenschap, zodat van continuering van de oude woonsituatie ook feitelijk geen sprake zal zijn. Daarbij komt dat uit de verdeling voor eiseres als erfgenaam een geldsom zal voortvloeien, die haar mogelijkheden voor het zoeken naar andere woonruimte vergroot.

De wettelijke rente over het bedrag aan gederfd levensonderhoud is gevorderd met ingang van 16 oktober 2015, de datum waarop de onrechtmatige daad is gepleegd. De schade ter zake van gederfd levensonderhoud is echter op achtereenvolgende tijdstippen in de periode na overlijden geleden en zal voor een deel nog in de toekomst worden geleden, namelijk tot 1 juli 2017. Om pragmatische redenen (uitsplitsing naar verschillende rentedata is complex en het totaalbedrag is gering) acht de rechtbank het redelijk de wettelijke rente over het gehele toe te wijzen bedrag te doen ingaan per datum dagvaarding.

Uitvaartkosten

De kosten van lijkbezorging (€ 13.307,41) komen voor vergoeding in aanmerking met aftrek van de reeds uitgekeerde verzekeringspenningen nu ingevolge artikel 6:108 lid 2 BW slechts gemaakte kosten voor vergoeding in aanmerking komen. De omstandigheden van de overledene worden niet bepaald door de hoogte van de in het kader van de uitvaartverzekering verzekerde som, zoals gedaagde stelt. Die verzekerde som kan daarbij een gezichtspunt zijn, maar niet meer dan dat, enkel al vanwege het feit dat een dergelijke verzekering vaak vele jaren voorafgaand aan het overlijden is afgesloten en de omstandigheden van de overledene nadien kunnen wijzigen en ook vaak gewijzigd zullen zijn, aldus de rechtbank.

Shockschade: immateriële schade en studievertraging

Eiseres vordert € 25.000 aan vergoeding van immateriële schade wegens confrontatie met de gevolgen van de schokkende gebeurtenis. Zij heeft de steekpartij niet waargenomen, maar was

wel thuis toen de steekpartij (buiten voor het huis) plaatsvond. Zij heeft het noodnummer (112) gebeld toen zij haar vader zag liggen en is, nadat zij door de politie naar buiten werd begeleid, langs het lichaam van haar vader gelopen, waarbij zij hem zag liggen 'met bloed uit zijn mond' en 'met allemaal doeken om hem heen'. Zij stelt te lijden aan een psychiatrische stoornis en daarvoor in behandeling te zijn.

De rechtbank overweegt dat toekenning van smartengeld recht doet aan het feit dat het opgelopen letsel erkenning verdient. Inherent aan elk bedrag is echter dat de mate waarin die erkenning wordt ervaren, per persoon kan verschillen. Daarom kan de subjectieve wens van eiseres ten aanzien van de hoogte van het bedrag niet beslissend zijn, maar gaat het erom naar billijkheid een bedrag vast te stellen, rekening houdend met alle omstandigheden van het geval en zo mogelijk met bedragen die in vergelijkbare gevallen worden toegewezen. De rechtbank acht na vergelijking met andere gevallen en ervan uitgaande dat eiseres, die nog jong is, geen blijvend letsel zal overhouden en in staat zal zijn op termijn haar leven weer op te pakken, niet het door eiseres gevorderde bedrag van € 25.000, maar een bedrag van € 10.000 aan immateriële schadevergoeding passend, waarbij dit bedrag als 'geïndexeerd per heden' moet worden beschouwd.

Ook vordert eiseres – in het verlengde van shockschade – € 19.575 (begroting volgens richtlijnen van de Letselschaderaad) materiële schadevergoeding wegens het als gevolg van de 'shock' opgelopen studievertraging, welke de rechtbank toewijst.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 07-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2016:15321

Zaaknummer: C-09-502621-HA ZA 15-1434

Rechters: S.J. Hoekstra-van Vliet, W.A.G.J. Ferenschild en B.J. Sol

Advocaten: E.W. Bosch en H.J. van Gijssel

Wetsartikelen: 6:106 BW en 6:108 BW

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor afpersing, diefstal met geweld en mishandeling (slaan met vuisten en hamer). Het verweer dat benadeelde partij niet-ontvankelijk moet worden verklaard vanwege de late indiening ervan, wordt verworpen. De benadeelde partij kan zich immers tot het moment van de strafzitting in het proces voegen. Vordering inzake materiële schade (weggenomen goederen) toegewezen ad € 1.835,58. Immateriële schadevergoeding ad € 1.000.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 07-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2016:6633

Zaaknummer: 05/800037-16

Rechters: J.J.H. van Laethem en C.J.M. van Apeldoorn

Advocaten: R.A.C. Frijns

Wetsartikelen: 10 Sr, 14a t/m 14d Sr, 24c Sr, 27 Sr, 36f Sr, 38v Sr, 38w Sr, 45 Sr, 47 Sr, 57 Sr, 63 Sr, 300 Sr, 310 Sr, 312 Sr, 317 Sr en 6:106 BW

RECHTSPRAAK

Afwijzing verzoek tot houden getuigenverhoor in verband met strijd goede procesorde.

Het hof is van oordeel dat het thans gelasten van een voorlopig getuigenverhoor, gelet op het stadium waarin het hoofdgeding in hoger beroep verkeert – de memorie van grieven, memorie van antwoord/memorie van grieven in incidenteel appèl en de memorie van antwoord in incidenteel appèl zijn reeds genomen – en rekening houdend met de mogelijkheid dat daarin concrete opdrachten tot het leveren van (tegen)bewijs kunnen worden gegeven als daartoe grond bestaat, thans strijdig is met de goede procesorde.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 01-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2016:5388

Zaaknummer: 200.194.866/01

Rechters: A.P. Zweers-van Vollenhoven, L.T.H.L.G. Pellis en P.J.M. Bongaarts

Advocaten: P.J.A. van de Laar en D. de Chr Vos

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor moord op ex-vriendin. Vorderingen benadeelde partijen (nabestaanden) slechts ten dele (te weten: kosten uitvaart, proceskosten) toegewezen. De vorderingen ter zake immateriële schadevergoeding vinden geen steun in het recht; beoordeling daarvan zou de rechtsvormende taak te buiten gaan. Beoordeling van shockschade (benadeelde partij [4]) levert een onevenredige belasting van het strafproces op.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 28-11-2016

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2016:10052

Zaaknummer: 15/860112-15

Rechters: C.A.M. van der Heijden en E.J. Bellaart

Advocaten: H.J.G. Dudink en R.T. Poort

Wetsartikelen: 6:108 BW, 51f Sr, 33 Sr, 33a Sr, 36b Sr, 36c Sr, 36d Sr, 36f Sr en 287 Sr

RECHTSPRAAK

In deze zaak, die volgt op PS 2016-0334, wordt aan een slachtoffer van een onnodige borstamputatie een bedrag van circa € 37.250 aan smartengeld toegekend.

De onderhavige uitspraak ziet met name op de hoogte van het smartengeld voor een slachtoffer van een medische fout. Het Gerecht overweegt dat vaststaat dat bij eiseres een onnodige amputatie van haar linkerborst heeft plaatsgevonden. Dit moet worden beschouwd als een ernstige inbreuk op haar lichamelijke integriteit en dit heeft geleid tot psychische klachten bij eiseres, vervolgooperaties, ook aan haar andere borst, en relatieproblemen. Hoewel geen verdere lichamelijke klachten worden gesteld, is de inbreuk op haar lichamelijke integriteit zeer groot, zodat reeds om die reden het Gerecht een substantieel bedrag aan smartengeld gerechtvaardigd acht. Verder laat het Gerecht een rol spelen dat de deskundige – zij het in bedekte termen – de psychische effecten ernstig acht. Het Gerecht acht aannemelijk dat eiseres nog een lange periode nodig heeft om te kunnen berusten in het feit dat haar lichaam op genoemde wijze is aangetast. Dat door de gebeurtenissen de relatie met haar echtgenoot onder druk is komen te staan, acht het Gerecht evenzeer aannemelijk. Voorts houdt het Gerecht rekening met het feit dat het percentage blijvende invaliditeit op tien procent hele mens is gesteld.

Ten aanzien de hoogte van het smartengeld overweegt het Gerecht voorts dat de door partijen aangehaalde uitspraken in de Smartengeldgids op onderdelen afwijken van de situatie van eiseres. Wel lijken partijen het erover eens te zijn dat de situatie van eiseres zich wat aan de zwaardere kant van het spectrum bevindt, maar dat verdere lichamelijke beperkingen bij haar niet zijn opgetreden, aldus het Gerecht.

Alles tegen elkaar afwegend stelt het Gerecht het smartengeld op Afl. 75.000 (ca. € 37.250).

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 23-11-2016

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2016:842

Zaaknummer: A.R. 233 van 2015

Rechters: J. Sap

Advocaten: R.J. Kock, M.A. Kock en I.L. Ras-Orman

RECHTSPRAAK

Werkgever niet aansprakelijk voor bij voetbal opgelopen letsel.

Benadeelde maakte deel uit van het voetbalteam van de werkgever (een beachresort), waarmee hij tegen teams van andere hotels speelde. Nu deelname geheel vrijwillig was en de werkgever de wedstrijden slechts faciliteerde door in voorkomende gevallen vrij te geven, waren de voetbalwedstrijden niet werkgerelateerd, en is de werkgever niet aansprakelijk voor het tijdens een wedstrijd opgelopen letsel.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 22-11-2016

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2016:832

Zaaknummer: E.J. 1235 van 2016

Rechters: Y.M. Vanwersch

Advocaten: G. Kock en A.E. Barrios

Wetsartikelen: 7A:1615s BW

RECHTSPRAAK

De gemeente is niet aansprakelijk voor een ongeval op een brug. Er is geen gebrek aan de brug of sprake van gevaarstelling.

Verzoeker is op 19 februari 2016 ten val gekomen toen hij gebruikmaakte van een voetgangersbrug aan de Scheveningse boulevard. De brug betreft een loopbrug van ruim drie meter breed. De brug is geschikt voor voetgangers en rolstoelgebruikers. In de nacht voorafgaand aan het ongeval was er lichte vorst.

Verzoeker legt aan zijn verzoek ten grondslag dat de brug gebrekkig is en gevaar voor personen heeft opgeleverd en dat de gemeente als wegbeheerder daarvoor (risico)aansprakelijk is op de voet van artikel 6:174 BW. Verzoeker stelt dat de gemeente tevens aansprakelijk is uit hoofde van artikel 6:162 BW omdat de gemeente er onvoldoende voor heeft gezorgd dat de brug in een goede staat verkeerde. Volgens verzoeker had het risico op vallen en/of uitglijden gemakkelijk verholpen kunnen worden door het aanbrengen van een deugdelijke antislipvoorziening op de geleideranden en/of door het plaatsen van een adequate waarschuwing tegen mogelijk gevaar dat met het betreden van de geleideranden gepaard gaat, waarbij het achterwege laten van een dergelijke voldoende specifieke waarschuwing een zelfstandige grond oplevert voor aansprakelijkheid van de gemeente op grond van artikel 6:162 BW.

De rechtbank oordeelt dat de aansprakelijkheid van de wegbeheerder op grond van artikel 6:174 BW is beperkt tot gebreken die samenhangen met de verkeersfunctie van de openbare weg. Volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad (vgl. HR 3 mei 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE2202, NJ 2002/465 (zoab)) kan de aanwezigheid van ijs of sneeuw op het wegdek waardoor gladheid wordt veroorzaakt niet als gebrek in de zin van artikel 6:174 BW worden aangemerkt. Bijkomende feiten en omstandigheden waaruit zou kunnen volgen dat er wat betreft de aard van de brug veiligheidsnormen zijn geschonden, zijn door verzoeker niet gesteld en zijn niet gebleken.

De wegbeheerder kan daarnaast, mede uit hoofde van zijn algemene zorgplicht ten aanzien van de veiligheid van weggebruikers, aansprakelijk zijn op grond van artikel 6:162 BW. Ook dan moet worden getoetst of is voldaan aan de 'Kelderluik-criteria'. Ten aanzien hiervan

oordeelt de rechtbank dat de (uiterlijke) kenmerken met zich meebrengen dat het ook voor de niet steeds oplettende bruggebruiker duidelijk moet zijn dat de geleideranden niet bedoeld/geschikt zijn als af-/opstap naar/van de boulevard. Ook is niet gebleken dat de kans dat ter plaatse ongevallen ontstaan groot is. De rechtbank wijst de aansprakelijkheid af.

Het voorgaande leidt ertoe dat de kosten als bedoeld in artikel 6:96 lid 2 worden begroot op € 4.764,38 inclusief kantoorkosten en btw, te vermeerderen met het door verzoeker betaalde griffierecht van € 288.

Nu de rechtbank de aansprakelijkheid van de gemeente voor de gevolgen van het ongeval niet heeft vastgesteld, zal het verzoek te bepalen dat de gemeente de kosten van dit deelgeschil dient te voldoen, worden afgewezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 22-11-2016

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2016:14952

Zaaknummer: C/09/514112 / HA RK 16-335

Rechters: M.C. van Ritsema Eck-van Drempt

Advocaten: R.M.A. Lensen en J.C.W. de Sauvage Nolting

Wetsartikelen: 6:162 BW en 6:174 BW

RECHTSPRAAK

Eiseres komt bij het verlaten van haar woning ten val door het hoogteverschil tussen de woning en de stoep en loopt daarbij letsel op. Eiseres stelt de gemeente als wegbeheerder aansprakelijk en vordert betaling van alle geleden en nog te lijden schade. De rechtbank oordeelt dat de stoep niet als gebrekkig kan worden aangemerkt, omdat het moeten overbruggen van een hoogteverschil niet in redelijkheid een gevaar oplevert en wijst de vorderingen van eiseres af.

Op 20 april 2013 loopt eiseres letsel op als zij ten val komt bij het verlaten van haar woning, toen zij vanuit haar voordeur op de daarvoor gelegen stoep stapte waarvan de gemeente wegbeheerder is. Eiseres stelt dat de val is veroorzaakt door het grote hoogteverschil tussen de woning en de stoep van in totaal 28 centimeter, waardoor de stoep niet voldeed aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen en voert aan dat een hoogteverschil van meer dan 22 centimeter een gevaarlijke situatie oplevert en in strijd is met de veiligheidsnormen (artikel 2.31 Bouwbesluit). Eiseres vordert een verklaring voor recht dat Achmea (verzekeraar van de gemeente) volledig aansprakelijk is voor de schade die zij heeft geleden als gevolg van het ongeval en vordert tevens veroordeling van Achmea tot betaling van alle geleden en nog te lijden schade. De gemeente stelt dat het hoogteverschil ten tijde van de val niet meer dan 20 centimeter heeft bedragen en er derhalve geen sprake is van een gebrekkige stoep.

De rechtbank overweegt dat bij het antwoord op de vraag of de stoep gebrekkig is aankomt op de – naar objectieve maatstaven te beantwoorden – vraag of deze, gelet op het te verwachten gebruik of de bestemming daarvan, met het oog op voorkoming van gevaar voor personen en zaken deugdelijk is, waarbij ook van belang is hoe groot de kans op verwezenlijking van het gevaar is en welke onderhouds- en veiligheidsmaatregelen mogelijk en redelijkerwijs te vergen zijn en verwijst daarbij naar de arresten *Wilnis* (HR 17 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN6236) en *Kelderluik* (HR 5 november 1965, NJ 1966/136). De rechtbank oordeelt dat de stoep niet als gebrekkig kan worden beschouwd, omdat niet als vaststaand gegeven kan gelden dat het moeten overbruggen van een afstand van meer dan 22 centimeter

in redelijkheid een gevaar oplevert. Dat blijkt evenmin uit het door eiseres aangehaalde artikel uit het Bouwbesluit, dat slechts ziet op het veilig overbruggen van hoogteverschillen in een vluchtroute, terwijl gesteld noch gebleken is dat de val van eiseres samenhang met een situatie waarin de stoep als vluchtroute werd gebruikt. Andere omstandigheden waaruit blijkt dat ook buiten vluchtsituaties een afstap bij een voordeur met een hoogte van meer dan 22 centimeter gevaarlijk kan zijn, zijn in dit concrete geval gesteld noch gebleken. De rechtbank is van oordeel dat, ook indien wordt uitgegaan van het door eiseres genoemde hoogteverschil, de afstap, waarvan de hoogte bij eiseres als dagelijks gebruiker bekend was en voor andere gebruikers kenbaar was, niet zo groot was dat dit een wezenlijk gevaar opleverde dat uit het oogpunt van veiligheid voorkomen had moeten worden. De vorderingen van eiseres worden afgewezen en zij zal als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 09-11-2016

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2016:6689

Zaaknummer: 299872

Rechters: T.P.E.E. van Groeningen

Advocaten: mr. M.C.O. van Gerven en M.T. Spronck

Wetsartikelen: 6:174 BW

ANNOTATIE

De onberekenbaarheid van de eigen energie van het dier: een aansprakelijkheid begrenzend vereiste?

mr. Y. Bosschaart

In een deelgeschilprocedure oordeelde de Rechtbank Noord-Holland over de aansprakelijkheid van een manege voor de letselschade van een paardrijdster, opgelopen tijdens een paardrijles. In deze uitspraak staat de ratio van aansprakelijkheid voor dieren centraal, op basis waarvan grenzen worden getrokken met betrekking tot de risicoaansprakelijkheid van de bezitter/bedrijfsmatig gebruiker van een dier. In de annotatie bij deze uitspraak wordt ingegaan op de ratio en grenzen van aansprakelijkheid voor dieren en de vraag hoe het oordeel van de rechtbank zich verhoudt tot de wetsgeschiedenis, rechtspraak en literatuur ten aanzien van de begrenzing van deze vorm van risicoaansprakelijkheid.

1. Inleiding

De ratio van aansprakelijkheid voor dieren is – zoals volgt uit de wetsgeschiedenis – gelegen in het onberekenbare element van de eigen energie van het dier. Dit element vormt dan ook de grondslag van aansprakelijkheid. De vraag is echter of dit ook betekent dat dit element een begrenzing vormt van de risicoaansprakelijkheid die is vastgelegd in artikel 6:179 BW. Op basis van de rechtspraak en literatuur zou namelijk anders betoogd kunnen worden. Een ruimere uitleg van artikel 6:179 BW werpt ook een ander licht op de uitspraak van de Rechtbank Noord-Holland in een deelgeschil waarin de aansprakelijkheid van een manege voor letselschade opgelopen door een paardrijdster tijdens de paardrijles, centraal stond.

2. De feiten

Verzoekster is tijdens een paardrijles van haar paard gevallen toen het paard tijdens een oefening vlak voor de hindernis afremde. Verzoekster is met haar hoofd op de hindernis terechtgekomen en heeft aan deze val letselschade overgehouden. Zij stelt de manege op grond van artikel 6:179 BW aansprakelijk voor de door haar geleden schade, stellende dat haar val is veroorzaakt door het abrupt afremmen van het paard, hetgeen volgens haar kan worden aangemerkt als een onberekenbare gedraging vanuit de eigen energie van het paard.

Verweerster, de manege, stelt dat sprake is geweest van een ruitersfout en dat zij om die reden niet aansprakelijk is voor de door verzoekster geleden schade. Indien de rechtbank tot het oordeel komt dat de manege wel aansprakelijk is, beroept verweerster zich op eigen schuld van verzoekster.

3. De overeenkomst tussen de manege en de berijder

De risicoaansprakelijkheid voor schade veroorzaakt door dieren is vastgelegd in artikel 6:179 BW. De bezitter van een dier is aansprakelijk voor schade veroorzaakt door een gedraging van het dier, tenzij aansprakelijkheid zou hebben ontbroken indien de bezitter de gedraging van het dier waardoor de schade werd toegebracht, in zijn macht zou hebben gehad. In geval van bedrijfsmatig gebruik van een dier, zoals in de onderhavige zaak door de manege, rust de aansprakelijkheid ingevolge artikel 6:181 BW op de bedrijfsmatig gebruiker. In geval van paardrijles is vrijwel altijd sprake van een contractuele verhouding tussen de manege en de berijder. Het feit dat sprake is van een contractuele verhouding doet de aansprakelijkheid van de manege echter niet vervallen. De Hoge Raad oordeelde in het arrest *Bunink/Manege Nieuw Amstelland* namelijk dat de omstandigheid dat iemand uit vrije wil en krachtens overeenkomst met de manege een paard berijdt, niet aan (gedeeltelijke) aansprakelijkheid van de manege in de weg staat (HR 25 oktober 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE7010, r.o. 3.4, *NJ* 2004/556, m.nt. J. Hijma). Wel kan de inhoud van de overeenkomst tussen de bezitter/bedrijfsmatig gebruiker en de berijder van invloed zijn op het antwoord op de vraag of de manege aansprakelijk is voor de geleden schade en op de verdeling ex artikel 6:101 BW (HR 25 oktober 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE7010, r.o. 3.5, *NJ* 2004/556, m.nt. J. Hijma). Hierbij moet worden gedacht aan bepalingen waarin het soort les en het type activiteit waarop de overeenkomst ziet, zijn vastgelegd (J. Hijma, annotatie bij HR 25 oktober 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE7010, *NJ* 2004/556) en dus niet zozeer aan een beding waarin de aansprakelijkheid (geheel) wordt uitgesloten (Hartkamp, conclusie bij HR 23 december 2005, ECLI:NL:HR:2005:AU5654, punt 20). (Algehele) uitsluitingen van aansprakelijkheid in de overeenkomst zullen namelijk veelal onredelijk bezwarend zijn en om die reden de manege niet van aansprakelijkheid ontheffen (S.C.P. Giesen & C.J. Rijken, 'Paard en recht: in galop richting aansprakelijkheid?', *NTBR* 2006/62; F.T. Oldenhuis, *GS Onrechtmatige daad*, artikel 179 Boek 6 BW, aant. 51). Hierbij is van belang dat het beding vaak eenzijdig is opgesteld, dat de benadeelde zich veelal bij het tekenen van het inschrijfformulier niet bewust is geweest van de strekking van het daarin opgenomen exonerationbeding en dat de manege vrijwel altijd tegen wettelijke aansprakelijkheid verzekerd zal zijn (Hof Arnhem 17 juni 2003, ECLI:NL:GHARN:2003:AH8810, r.o. 4.14, *NJ* 2005/135). Hoewel in de onderhavige zaak door de manege geen beroep is gedaan op het exonerationbeding op het inschrijfformulier, schat ik in dat een dergelijk beroep vanwege artikel 6:237 sub f BW en voornoemde omstandigheden

niet succesvol zou zijn geweest.

4. De ratio van artikel 6:179 BW en de consequenties daarvan

Hoewel aansprakelijkheid voor dieren dus lastig contractueel kan worden uitgesloten, wordt veelal aangenomen dat een belangrijke begrenzing van de aansprakelijkheid besloten ligt in de ratio van artikel 6:179 BW, zoals vastgelegd in de wetsgeschiedenis. Deze ratio is gelegen in het onberekenbare element van de eigen energie van een dier: 'Grondslag voor de aansprakelijkheid voor dieren is immers het gevaar dat zoverre in ieder schuilt, dat de eigen energie van het dier een onberekenbaar element bevat. Alleen als dit gevaar zich verwezenlijkt behoort de bijzondere aansprakelijkheidsregel voor dieren te gelden' (*Parl. Gesch. BW Boek 6* 1981, p. 763). Deze passage uit de wetsgeschiedenis brengt twee belangrijke consequenties mee. Ten eerste kan geen aansprakelijkheid voor een dier worden aangenomen wanneer het lichaam van het betreffende dier slechts object is van krachten van buitenaf. Ten tweede bestaat in beginsel geen ruimte voor aansprakelijkheid op grond van artikel 6:179 BW wanneer het dier als instrument handelde van degene die het dier leidde of bereed. Wel kan in dat geval degene die het dier leidde of bereed op grond van artikel 6:162 BW aansprakelijk zijn voor de gelegen schade, indien onrechtmatig is gehandeld door het dier tot een bepaalde gedraging aan te zetten.

5. De onberekenbaarheid als aansprakelijkheid begrenzend vereiste

Zoals aangegeven, is de grondslag van de risicoaansprakelijkheid voor dieren gelegen in het onberekenbare element van de eigen energie van een dier. De vraag is of dit meebrengt dat de aansprakelijkheid voor dieren door dit element wordt begrensd. Op basis van de rechtspraak en de literatuur zou een ruimere uitleg van artikel 6:179 BW bepleit kunnen worden dan de in de wetsgeschiedenis voorgestane uitleg. In het *Zengerle/Blezer*-arrest (HR 23 februari 1990, ECLI:NL:HR:1990:AD1041, *NJ* 1990/365) overweegt de Hoge Raad als volgt:

'Zoals de HR ook in zijn arrest van 24 februari 1984, *NJ* 1984/415, heeft beslist, is de grondslag voor de risicoaansprakelijkheid krachtens art. 1404 voor door het dier aangerichte schade het gevaar dat schuilt in de eigen energie van het dier en het onberekenbare element dat in die energie ligt opgesloten. Dit brengt mee dat voor toepassing van het artikel nodig is dat de schade veroorzaakt is door een eigen gedraging van het dier, waarbij het dier dus niet "als instrument handelt van de persoon, die hem berijdt of leidt (Toelichting-Meijers op art. 6030208 NBW)". Zolang het dier optreedt overeenkomstig hetgeen de begeleider van hem verlangt, mist art. 1404 toepassing.'

Hoewel de Hoge Raad aangeeft dat de grondslag van de in artikel 6:179 BW vastgelegde aansprakelijkheid gelegen is in het onberekenbare element van de eigen energie van het dier,

wordt in dit element, anders dan door de wetgever, door de Hoge Raad geen begrenzing van aansprakelijkheid gevonden. De Hoge Raad geeft in de hiervoor geciteerde passage aan dat voor aansprakelijkheid op grond van artikel 6:179 BW van belang is dat de schade is veroorzaakt door een eigen gedraging van het dier. Hierbij wordt de eigen gedraging geplaatst tegenover een door de begeleider of berijder verlangde gedraging. Of de gedraging onberekenbaar is lijkt voor de toepassing van artikel 6:179 BW voor de Hoge Raad niet relevant te zijn. Voldoende voor het aannemen van aansprakelijkheid van de bezitter/bedrijfsmatig gebruiker is dat de schade is veroorzaakt door de eigen energie ofwel een eigen gedraging van het dier, in die zin dat het dier niet handelt overeenkomstig een door de berijder of begeleider gegeven opdracht. De Hoge Raad lijkt derhalve meer ruimte te laten voor het aannemen van aansprakelijkheid op grond van artikel 6:179 BW dan de wetgever – gezien de eerder geciteerde passage uit de wetsgeschiedenis van het betreffende artikel – heeft beoogd.

Ook in de literatuur treft men voorstanders van een dergelijke ruime uitleg van artikel 6:179 BW. Oldenhuis stelt onder verwijzing naar voornoemde jurisprudentie van de Hoge Raad de kritische vraag of het feit dat de grondslag van de aansprakelijkheid ex artikel 6:179 BW gelegen is in het onberekenbare element van de eigen energie van het dier, meebrengt dat dit element ook dienst doet als aansprakelijkheid begrenzend element, in die zin dat in geval van een logischerwijze te verwachten gedraging van een dier geen aansprakelijkheid op grond van artikel 6:179 BW kan worden aangenomen (F.T. Oldenhuis, *GS Onrechtmatige daad*, artikel 179 Boek 6 BW, aant. 8). In zijn conclusie bij het *Zengerle/Blezer*-arrest (HR 23 februari 1990, ECLI:NL:HR:1990:AD1041, NJ 1990/365) stelt Asser dat voor aansprakelijkheid op grond van artikel 6:179 BW geen absolute onberekenbaarheid van de gedraging van het dier vereist is, maar dat voor het aannemen van aansprakelijkheid voldoende is dat de eigen energie/het zelfstandig handelen van het dier de schade heeft veroorzaakt. Of de gedraging van het dier te verwachten is of niet doet dus niet ter zake. Van belang is of de gedraging ‘onberekenbaar is in betrekkelijke zin, namelijk gerelateerd aan de menselijke machtsuitoefening over het dier, dus een gedraging die buiten de menselijke invloed op het dier valt’. Ook Sterk is voorstander van een ruime uitleg van artikel 6:179 BW. Sterk meent dat wanneer een dier schade veroorzaakt, terwijl het dier niet enkel object is van krachten van buitenaf of slechts handelt als instrument van degene die het berijdt of leidt, ongeacht of de gedraging van het dier wel of niet berekenbaar is, de bezitter/bedrijfsmatig gebruiker voor (een gedeelte van) de schade aansprakelijk is (C.H.W.M. Sterk, *Verhoogd gevaar in het aansprakelijkheidsrecht: een rechtsvergelijkend onderzoek naar aansprakelijkheid voor zaken, stoffen en motorrijtuigen*, Deventer: Kluwer 1994, p. 236). Aldus wordt in de literatuur een ruimere uitleg van artikel 6:179 BW bepleit dan de door de wetgever voorgestane uitleg.

6. Het oordeel van de Rechtbank Noord-Holland

De Rechtbank Noord-Holland oordeelt dat in het onderhavige geval geen sprake is van een onberekenbaar element dat in de eigen energie van het dier ligt opgesloten. Het abrupt tot stilstand komen van het paard zou veroorzaakt zijn doordat verzoekster onvoldoende sturing heeft gegeven en zou een te verwachten gevolg zijn van de door verzoekster gemaakte ruitersfout. De manege is naar het oordeel van de Rechtbank Noord-Holland dan ook niet aansprakelijk voor de door verzoekster geleden schade. Indien strikt de hand wordt gehouden aan de in de wetsgeschiedenis vastgelegde uitleg van artikel 6:179 BW, is dit oordeel mijns inziens juist. Immers, het onberekenbare element van de eigen energie van het dier vormt dan een vereiste voor het aannemen van aansprakelijkheid en dit element ontbrak in de onderhavige zaak. Echter, indien een ruimere uitleg van artikel 6:179 BW als maatstaf wordt gehanteerd, had het oordeel van de rechtbank naar mijn mening anders moeten luiden. Dat het te verwachten was dat de pony abrupt zou stoppen voor de hindernis doet dan niet ter zake. Van belang is dat het abrupt stoppen een gedraging is die voortkomt uit de eigen energie van het dier. Het enkele feit dat verzoekster het paard bereed kan mijns inziens niet aan (gedeeltelijke) aansprakelijkheid in de weg staan, aangezien de gedraging van het paard niet door verzoekster is verlangd en de gedraging heeft plaatsgevonden vanuit de eigen energie van het paard (zie ook F.T. Oldenhuis, *GS Onrechtmatige daad*, artikel 179 Boek 6 BW, aant. 7). Verzoekster heeft, ondanks het feit dat zij te weinig ‘been heeft gegeven’ het paard geen opdracht gegeven om te stoppen en zeker niet om abrupt te stoppen. Dit betekent dat de oorzaak van de schade zowel gelegen is in een ruitersfout van verzoekster als in de eigen energie van het paard. Derhalve had op grond van artikel 6:101 BW een causale verdeling moeten plaatsvinden, waarna een billijkheidscorrectie had kunnen worden toegepast. Een dergelijke ruime uitleg van artikel 6:179 BW – zoals in de literatuur bepleit – verdient naar mijn mening de voorkeur.

7. Afsluiting

Een ruime uitleg van artikel 6:179 BW is mijns inziens om twee redenen wenselijk. Ten eerste wordt op deze manier voorkomen dat eindeloze discussies worden gevoerd over de vraag of de gedraging van het dier onberekenbaar was (aldus ook F.T. Oldenhuis, *GS Onrechtmatige daad*, artikel 179 Boek 6 BW, aant. 8). Ten tweede zal in geval van bedrijfsmatig gebruik van paarden een verzekering zijn afgesloten door de manege voor door het paard veroorzaakte schade. Dat het feit dat door een van beide partijen eenvoudig een verzekering kan worden afgesloten, van belang is bij de beoordeling van de aansprakelijkheid, volgt ook uit de wetsgeschiedenis (Parl. Gesch. *BW Boek 6* 1981, p. 745; zie hierover ook J. den Hoed, ‘Beperking schadevergoedingsplicht beteugeld’, *MvV* 2008, afl. 12, p. 292). Tegen een ruime uitleg van artikel 6:179 BW zou kunnen worden ingebracht dat op deze manier de grenzen van

deze vorm van risicoaansprakelijkheid worden opgerekt. Uiteraard dient geen sprake te zijn van een vorm van absolute aansprakelijkheid. Echter, de nodige begrenzing van aansprakelijkheid – althans van de daaruit voortvloeiende verplichting tot schadevergoeding – kan mijns inziens ook worden gevonden in andere instrumenten, zoals het leerstuk van eigen schuld of de bewijslastverdeling.

De term onberekenbaarheid is in de wetgeschiedenis gebezigd om duidelijk te maken waarom de risicoaansprakelijkheid van artikel 6:179 BW in de wet is opgenomen, maar dit wil mijns inziens niet zeggen dat de onberekenbaarheid ook als aansprakelijkheid begrenzend element moet worden beschouwd. De eigen energie van het dier kan immers ook schade tot gevolg hebben in geval van gedragingen die in de lijn der verwachting liggen en ook dan verdient het slachtoffer naar mijn mening (in ieder geval een bepaalde mate van) bescherming. Aan de hand van de uitspraak van de Rechtbank Noord-Holland heb ik gepoogd duidelijk te maken dat een klein nuanceverschil in de uitleg van artikel 6:179 BW grote gevolgen kan hebben voor de (begrenzing van de) aansprakelijkheid van dieren.

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Vermogensdelict. Diefstal met gebruik van valse sleutel. Door rechtbank toegewezen vordering benadeelde partij in hoger beroep ten onrechte niet opnieuw beoordeeld. Hoge Raad vernietigt hof-arrest partieel teneinde vordering alsnog te laten beoordelen.

In deze strafzaak, betreffende diefstal door middel van een valse sleutel, is in eerste aanleg de vordering van de benadeelde partij toegewezen. In hoger beroep heeft het hof deze vordering niet opnieuw behandeld. De Hoge Raad oordeelt dat, gelet op artikel 335 en 361 lid 4 Sv in verbinding met artikel 415 Sv, het hof gehouden was om omtrent de vordering van de benadeelde partij een met redenen omklede beslissing te nemen en dat in zoverre de beslissing niet in stand kan blijven. De Hoge Raad wijst voorts – kennelijk met het oog op de procedure na verwijzing – nog op de uit artikel 6:106 lid 1 BW voortvloeiende eisen voor toewijzing van immateriële schadevergoeding. Advocaat-generaal Machielse gaf in onderdeel 6.5 van de conclusie een voorschot op deze beoordeling, stellende dat daarvoor onvoldoende is dat de benadeelde partij door ‘het optreden van verdachte haar vertrouwen in anderen is kwijtgeraakt en zich onzeker is gaan voelen’.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-08-2016

ECLI: ECLI:NL:PHR:2016:1013

Zaaknummer: 15/04266

Advocaten: R. Hörchner

Wetsartikelen: 335 Sv, 361 lid 4 Sv, 415 Sv en 6:106 lid 1 BW

ANNOTATIE

De verstandige zzp'er (on)terecht beloond? Geen verrekening van uitkering uit arbeidsongeschiktheidsverzekering met schadevergoeding uit aansprakelijkheidsverzekering werkgever.

mr. K.M. Zweep

Uit deze uitspraak blijkt dat in de praktijk nog steeds discussie bestaat omtrent de vraag of een aan de benadeelde toekomende uitkering uit een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) al dan niet voor verrekening in aanmerking komt ingevolge artikel 6:100 BW op de aan de benadeelde toekomende schadevergoeding uit hoofde van een aansprakelijkheidsverzekering. In onderhavig geval is jaren geprocedeerd over deze vraag. In deze annotatie wordt dieper ingegaan op de uitwerking van een van de gezichtspunten door de Rechtbank Oost-Brabant die de Hoge Raad in het Verhaeg/Jenniskens-arrest heeft gegeven. De kwestie kent ook een interessante wending op procedureel vlak, hetgeen kort wordt belicht.

1. Inleiding

Voordeelstoerekening in het geval van verzekeringsuitkering is de afgelopen jaren actueel gebleven wegens het in de lagere rechtspraak verschillend interpreteren en hanteren van de gezichtspunten die de Hoge Raad in 2010 heeft gegeven (HR 1 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM7808, NJ 2013/81, m.nt. T. Hartlief (*Verhaeg/Jenniskens*)).

Het blijft tot op heden onduidelijk of uitkeringen uit een AOV voor verrekening in aanmerking komen in het geval de aansprakelijkheidsverzekeraar is gehouden tot het vergoeden van inkomensschade in het geval van aansprakelijkheid. De vraag of in een voornoemd geval voordeelstoerekening moet worden toegepast, lijkt niet met een simpel ja of nee te kunnen worden beantwoord. De Hoge Raad heeft voor deze redelijkheidsvraag immers niet voor niets de gezichtspuntenreeks opgesteld. Een veelvoorkomende discussie bij een uitkering uit AOV en een uitkering uit aansprakelijkheidsverzekering is of dit niet leidt tot een vergoeding van 'dezelfde schade'. In deze annotatie staat dit discussiepunt centraal.

2. De feiten

In de zaak die voorligt loopt een klusjesman als zzp'er in 2007 letsel op ten gevolge van een bedrijfsongeval. De opdrachtgever erkent aansprakelijkheid op basis van artikel 7:658 lid 4 BW. Als voorschot voor het verlies aan arbeidsvermogen keert de aansprakelijkheidsverzekeraar van de opdrachtgever een bedrag uit van ruim € 140.000. Ten tijde van het ongeval is de zzp'er ook voor eigen rekening verzekerd onder een beroeps-AOV bij een andere verzekeraar. Op basis van de AOV-polis krijgt de benadeelde zzp'er vanaf 2009 maandelijks een bedrag uitgekeerd. De benadeelde gaat in 2012 opnieuw aan het werk, maar dan in loondienst als lasser. De uitkeringen uit de AOV blijven ongewijzigd doorlopen tot 2021. De aansprakelijkheidsverzekeraar en de opdrachtgever beroepen zich ten aanzien van de omvang van de schade op voordeelstoerekening ingevolge artikel 6:100 BW.

De benadeelde is het niet eens met dit standpunt en start een deelgeschilprocedure bij de kantonrechter (Rb. 's-Hertogenbosch 17 oktober 2012, ECLI:NL:RBSHE:2012:BY1145, VR 2014/93). De kantonrechter oordeelt in het voordeel van de zzp'er dat de uitkering uit AOV niet in aanmerking komt voor verrekening. In de bodemprocedure bij de Rechtbank Oost-Brabant vorderen de verzekeraar en de opdrachtgever vernietiging van deze deelgeschilbeschikking.

3. Procedurele aspecten

In de deelgeschilprocedure bij de kantonrechter komen naast de kwestie van voordeelstoerekening ook enkele procedurele aspecten aan de orde. Zo is er discussie over de bevoegdheid van de kantonrechter. De kantonrechter acht zich uiteindelijk bevoegd en beslist zoals eerdergenoemd in het voordeel van de zzp'er. De verzekeraar en opdrachtgever starten vervolgens een bodemprocedure bij de Rechtbank Oost-Brabant waarin zij een verklaring voor recht vorderen dat zij een beroep kunnen doen op voordeelstoerekening.

In de tussentijd hebben de verzekeraar en opdrachtgever de kantonrechter verzocht om verlof te verlenen voor tussentijds hoger beroep tegen de beslissing in de deelgeschilprocedure. Dat verlof is vervolgens – na doorverwijzing naar de Rechtbank Oost-Brabant – door de rechtbank gehonoreerd. Het hof bekrachtigt de beschikking van de deelgeschilprocedure (Hof 's-Hertogenbosch 11 februari 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:292, JA 2014/142. Zie hierover kritisch E.J. Wervelman, 'Voordeelstoerekening van uitkeringen (on)redelijk?', *PIV-Bulletin* april 2014, p. 11-14). Voorts volgt er tussentijds cassatieberoep bij de Hoge Raad (HR 19 juni 2015, ECLI:NL:HR:2015:1689). Hangende dit beroep is de opdrachtgever failliet verklaard en trekt de verzekeraar haar cassatieberoep in. In cassatie staat daarom enkel de vraag naar de vergoeding van proceskosten centraal. Desondanks ziet de Hoge Raad kans om twee procedurele kwesties te verduidelijken. Volgens de Hoge Raad is tussentijdse cassatie tegen een uitspraak in hoger beroep op basis van artikel 1019cc lid 3 Rv mogelijk, onder de voorwaarde dat daarvoor verlof

verkregen moet worden bij het hof als het hof de zaak niet zelf heeft afgedaan ex artikel 355 Rv. De verzekeraar wordt niet-ontvankelijk verklaard, omdat zij heeft nagelaten verlov te vragen bij het hof. Voorts overweegt de Hoge Raad dat tussentijds hoger beroep en cassatie een dagvaardingsprocedure is, hetgeen door het hof onjuist is uitgelegd.

De Hoge Raad grijpt, hoewel hij deze procedurele regels verduidelijkt, de mogelijkheid helaas niet aan om inhoudelijk in te gaan op de onder juristen veelbediscussieerde vraag of de verzekeringsuitkering uit AOV moet worden verrekend met de aan de benadeelde toekomende schadevergoeding uit hoofde van een aansprakelijkheidsverzekering. Kan daaruit wellicht worden afgeleid dat de Hoge Raad geen noodzaak ziet om de interpretatie van de gezichtspunten uit het *Verhaeg/Jenniskens*-arrest zoals dat wordt gedaan door de kantonrechter en door het hof, een halt toe te roepen?

4. Het oordeel van de Rechtbank Oost-Brabant

Nu in het kort de procedurele aspecten van de zaak zijn aangestipt, keer ik terug naar de bodemprocedure waarin de verzekeraar en opdrachtgever opkomen tegen de beslissing in het deelgeschil. In de deelbeschikking is beslist over een geschilpunt dat ziet op de materiële rechtsverhouding tussen partijen; namelijk de vraag of de AOV-uitkering in dit geval al dan niet voor verrekening in aanmerking komt. De beslissing in deelgeschil is vervolgens bekrachtigd door het hof. Op een dergelijke bindende eindbeslissing kan de rechter ingevolge artikel 1019cc lid 1 Rv in de bodemprocedure in beginsel niet terugkomen, tenzij er sprake is van een onjuiste juridische of feitelijke grondslag.

Van een onjuiste juridische of feitelijke grondslag is in onderhavig geval volgens de rechtbank geen sprake. Het oordeel van zowel de kantonrechter als het hof is volgens de rechtbank terecht gebaseerd op basis van het zestal gezichtspunten die zijn gegeven in het *Verhaeg/Jenniskens*-arrest en die acht zij op een juiste manier toegepast. Artikel 6:100 BW bepaalt dat indien eenzelfde gebeurtenis voor de benadeelde naast schade tevens voordeel oplevert, dat voordeel, voor zover dit redelijk is, bij de begroting van de schade op de schade in mindering moet worden gebracht. Als het gaat om letselschade en om een voordeel dat bestaat in verzekeringsuitkering, dan luiden de gezichtspunten die behoren bij de redelijkheidsmaatstaf als volgt:

- a. In beginsel is er alleen sprake van verrekening als de uitkering ertoe strekt dezelfde schade te vergoeden als die waarvoor de partij die zich op voordeelstoerekening beroept, aansprakelijk is.
- b. Indien sprake is van een uitkering uit schadeverzekering dan zal verrekening in beginsel op haar plaats zijn.

- c. Indien sprake is van een sommenverzekering die door de benadeelde dan wel een derde is afgesloten dan komt verrekening over het algemeen niet in aanmerking.
- d. Indien de premie uit de sommenverzekering is betaald door de aansprakelijke persoon dan kan daarin aanleiding bestaan om over te gaan tot verrekening.
- e. Van belang is of de in het geding zijnde aansprakelijkheid is gedekt door een verzekering.
- f. Er moet worden bekeken of het hier een risico- dan wel een schuldaansprakelijkheid betreft. Voorts kan ook betekenis worden toegekend aan de mate van verwijtbaarheid.

In de rechtspraak blijft tot op heden onduidelijk hoe de gezichtspunten zich tot elkaar verhouden in gradaties van zwaarte. De lagere rechtspraak kent verschillende uitwerkingen en hanteert de gezichtspunten uit het arrest niet altijd even strikt (zie bijv. Rb. Den Haag 27 juni 2012, ECLI:NL:RBSGR:2012:BX2018 en Rb. Den Haag 6 juli 2012, ECLI:NL:RBSGR:2012:BX2021). Het voert te ver om in deze annotatie alle gezichtspunten uitvoerig te belichten, ik zal hier slechts ingaan op de beoordeling van gezichtspunt a door de Rechtbank Oost-Brabant.

5. Vergoeding van dezelfde schade

In het onderhavige geval beroepen de verzekeraar en opdrachtgever zich op twee vergelijkbare uitspraken waarin is geoordeeld dat uitkeringen uit een AOV voor verrekening in aanmerking komen (Rb. Oost-Brabant 19 maart 2015, ECLI:NL:ROBR:2015:1904 en Rb. Den Haag 24 maart 2015, JA 2015/100).

De rechtbank overweegt dat in de eerder gewezen uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant van 19 maart 2015 verrekening is gerechtvaardigd, omdat de AOV in die uitspraak niet als zuivere sommenverzekering is gekwalificeerd. Met betrekking tot de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 24 maart 2015 oordeelt de rechtbank dat, hoewel daar wel sprake is geweest van een zuivere sommenverzekering, de gezichtspunten uit het *Verhaeg/Jenniskens*-arrest op onjuiste wijze door de rechter zijn toegepast.

De rechtbank overweegt dat de Rechtbank Den Haag ten onrechte doorslaggevend belang heeft gehecht aan gezichtspunt a, namelijk dat de periodieke uitkering strekt tot vergoeding van dezelfde (inkomens)schade als die de aansprakelijkheidsverzekeraar dient te vergoeden. De rechtbank acht het oordeel van de Rechtbank Den Haag dat de gezichtspunten c en e niet aan verrekening in de weg staan in geval van uitkeringen uit een AOV onjuist. Dat laatste is mijn inziens terecht, omdat de Hoge Raad juist meerdere gezichtspunten opwerpt die wel degelijk van toepassing zijn op voordeelstoerekening van een sommenverzekering.

Met betrekking tot het onderdeel van ‘dezelfde schade’ verstrekt de Rechtbank Oost-Brabant mijns inziens echter ook geen volledige duidelijkheid over hetgeen de kantonrechter heeft overwogen in de deelgeschilbeschikking omtrent dit gezichtspunt. Volgens de kantonrechter volgt uit de polisvoorwaarden van de AOV dat de strekking van de verzekering is om uitkering te verlenen bij derving van inkomen ten gevolge van arbeidsongeschiktheid. Bij het optreden daarvan zal een vaste jaarrente worden uitgekeerd, ongeacht of er aan de inkomstenderving *an sich* al dan niet een einde komt. Er is zodoende geen relatie tussen de omvang van de uitkering en het feitelijk inkomen van de benadeelde. Deze omstandigheid ziet mijns inziens niet zozeer op de vraag of de uitkering uit AOV kan worden aangemerkt als vergoeding van dezelfde inkomensschade als vanuit de aansprakelijkheidsverzekeraar, maar meer op het feit dat de AOV in casu als sommenverzekering kan worden gekwalificeerd. Een sommenverzekering keert immers uit los van de vraag of er schade is geleden.

Bovendien is volgens de kantonrechter onder de AOV sprake van een ruimere dekking dan het risico van inkomstenderving, waaruit naar mijn mening geconcludeerd mag worden dat de kantonrechter in feite overweegt dat ook inkomensschade onder de uitkering valt. Er is zodoende naar mijn mening bij uitkering onder de AOV wel degelijk een duidelijke verbondenheid met inkomensschade.

Nu de Rechtbank Oost-Brabant niet met zoveel woorden ingaat op de vaststelling van de kantonrechter met betrekking tot gezichtspunt a, had de rechtbank er wellicht beter aan gedaan om te oordelen dat er op dit punt wel sprake is geweest van een onjuiste juridische grondslag. Is er sprake van vergoeding van dezelfde schade (gezichtspunt a), dan is van verrekening in het algemeen sprake, aldus het *Verhaeg/Jenniskens*-arrest. In het onderhavige arrest spelen echter ook de omstandigheden dat de AOV door de benadeelde zelf is afgesloten, dat de premie voor eigen rekening is geweest en dat de aansprakelijkheid is gedekt door een aansprakelijkheidsverzekering. Deze gezichtspunten hadden de rechtbank alsnog tot de conclusie kunnen brengen dat er geen redelijke grond bestaat voor verrekening. Daar is, mede gelet op de positie van de zzp’er in het maatschappelijk werkveld, wel degelijk iets voor te zeggen. Een zzp’er is nu eenmaal niet standaard verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid, in tegenstelling tot werknemers in loondienst.

De benadeelde zzp’er is door de Rechtbank Oost-Brabant in zekere zin, en mijns inziens terecht, beloond voor het afsluiten van een AOV. Het is teleurstellend dat de Hoge Raad – ondanks de niet-ontvankelijkheid van het tussentijdse cassatieberoep in deze zaak – de kans niet heeft gegrepen om een algemene rechtsregel te formuleren voor de vragen of de gezichtspunten uit het *Verhaeg/Jenniskens*-arrest i) überhaupt kunnen worden losgelaten op de arbeidsongeschiktheidsverzekering en ii) zo ja, welk onderscheid zij kennen naar gradatie.

De gezichtspunten kunnen mijns inziens wel worden losgelaten op de AOV, omdat die verzekering via de uitleg van de verzekeringsovereenkomst kan worden aangemerkt als een sommenverzekering (HR 3 oktober 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD5828, NJ 2009/80, m.nt. M.M. Mendel (*Achmea/Cobussen*)). Met betrekking tot het onderscheid naar gradatie blijft onduidelijk of het in een situatie als in het onderhavige geval zwaarder weegt dat de benadeelde deels een vergoeding van dezelfde schade ontvangt of dat de premie door de benadeelde zelf is betaald dan wel dat slechts de aansprakelijkheidsverzekeraar van toerekening profiteert. Voornamelijk het op de 'juiste' wijze hanteren van de gezichtspunten blijft de juridische gemoederen bezighouden.

RECHTSPRAAK

werknemer/IJssel Technologie B.V.

Schade werknemer na arbeidsongeval. Kantonrechter oordeelt na deskundigenoordeel over causaal verband tussen de beperkingen en klachten van werknemer en de arbeidsongeschiktheid.

Arbeidsongeschiktheid is het gevolg van het arbeidsongeval, werkgever is aansprakelijk.

Werknemer heeft letsel/schade geleden na arbeidsongeval, bestaande uit elektrocutie, bij werkgever. Ter uitvoering van een eerder vonnis heeft een onderzoek door deskundigen plaatsgevonden. De volledige bevindingen van de deskundigen zijn opgenomen in de uitspraak. De kantonrechter brengt allereerst in herinnering dat in het eerdere vonnis van 10 juni 2014 tot uitgangspunt is genomen dat in beginsel het causaal verband tussen het op 12 april 2007 aan werknemer overkomen arbeidsongeval en het ontstaan van letsel en een daaruit volgende arbeidsongeschiktheid (en aldus schade) is gegeven, tenzij IJssel als aansprakelijke partij aannemelijk maakt dat de door werknemer gestelde schade ook zonder dat ongeval zou zijn ontstaan. Het gaat er dus om of in de bevindingen van de door de kantonrechter benoemde deskundigen (voldoende) aanknopingspunten zijn te vinden die voormeld voorshands aangenomen vermoeden van bedoeld verband tussen het ongeval en de schade weerleggen. Uit de verhandelingen van de deskundigen blijkt dat duidelijk medisch-wetenschappelijk bewijs of onderzoek naar de gevolgen van elektrocutie en/of blikseminslag ontbreekt, dat er (wereldwijd) geen elektrocutie-expertisecentrum bestaat en dat in de beschikbare medische literatuur alleen individuele gevallen worden beschreven (case reports) dan wel een theoretische benadering wordt gegeven. Het voorgaande betekent echter niet dat het daarmee gegeven is dat de door werknemer gestelde en door deskundige Kraaijenbrink vastgestelde beperkingen niet in causaal verband kunnen staan met het ongeval. Gelet op de gelijkenis van dit geval waarin neuro(psycho)logische klachten aan de orde zijn, met die gevallen waarin sprake is van 'whiplash'-klachten, die eveneens op het terrein liggen van neuro(psycho)logie en waarvoor niet zelden een objectieve medische onderbouwing ontbreekt, ziet de kantonrechter voldoende grond om bij de beoordeling van de vraag of in dit geval geen sprake is van causaal verband tussen de klachten en beperkingen van werknemer

en het ongeval aansluiting te zoeken bij de inmiddels vaste jurisprudentie over het causaliteitsvraagstuk in geval van 'whiplash'. Zowel het onderzoek door deskundige Kraaijenbrink als het in 2012 door neuropsycholoog Gerritsen uitgevoerde neuropsychologisch onderzoek wijzen uit dat werknemer kampt met mentale klachten. De kantonrechter neemt dan ook tot uitgangspunt dat bij werknemer sprake is van een consistent, consequent en samenhangend en daarmee van een plausibel klachtenpatroon. In de rapportages van de door de kantonrechter benoemde deskundigen is geen aanwijzing te vinden dat zij voor de klachten van werknemer een andere oorzaak dan het arbeidsongeval/de elektrocutie mogelijk achten. Het voorgaande brengt de kantonrechter tot het oordeel dat zijn deskundigen tot de overtuiging zijn gekomen dat (de aard en omvang van) de klachten en beperkingen die werknemer na het ongeval ondervindt, niet al aan de orde waren voor het ongeval. Daarbij geldt dat indien er al van uit moet worden gegaan dat werknemer meer dan een ander vatbaar zou zijn voor vermoeidheidsklachten (predispositie) dit op zichzelf aan volledige toerekening niet in de weg staat. Volgens vaste jurisprudentie geldt immers dat wanneer een norm is geschonden die de strekking heeft om te beschermen tegen het ontstaan van letsel, zoals in het onderhavige geval, en letsel is ontstaan, ook de gevolgen die zijn terug te voeren op een bijzondere lichamelijke of geestelijke zwakheid van de benadeelde aan de aansprakelijke partij worden toegerekend. De kantonrechter neemt dan ook tot uitgangspunt dat die klachten van werknemer en daarmee zijn arbeidsongeschiktheid (en aldus schade) als ongevalsgevolg moeten worden aangemerkt. De slotsom is dat de door werknemer gevorderde verklaring omtrent IJssels aansprakelijkheid voor de door hem geleden en nog te lijden schade als gevolg van het ongeval van 12 april 2007 toewijsbaar is. De vraag of en in welke mate dit ongeval tot schade heeft geleid en leidt, valt, gelet op de gevorderde verwijzing naar de schadestaatprocedure, buiten het bestek van deze procedure, welke verwijzing zal worden uitgesproken.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 28-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2016:5157

Zaaknummer: 659775 CV 13-1811

Rechters: W.F. Boele

Advocaten: J.L.M. Hoogbergen en K. Weijers

Wetsartikelen: 7:658 BW

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor doodslag op plaatsgenoot. Vorderingen benadeelde partijen 2 en 3 betreffen de alimentatietermijnen waartoe zij via het slachtoffer gerechtigd waren. Het hof wijst de gevorderde termijnen toe tot het 18e levensjaar van betrokkenen en verklaart hen niet-ontvankelijk voor zover de vordering ziet op de alimentatie tot het 21e levensjaar. Die vordering kan bij de burgerlijke rechter worden aangebracht. Met dit oordeel verenigt het hof zich met (de motivering van) het gelijklopende oordeel van de rechtbank, die overwoog dat op dit moment nog niet kan worden vastgesteld of het slachtoffer alimentatieplichtig zou zijn geweest jegens zijn jongmeerderjarige kinderen (zie ECLI:NL:RBNNE:2016:2414).

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 28-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:10516

Zaaknummer: 21-003080-16

Rechters: A. van Holten, J. Dolfing en D.V.E.M. van der Wiel-Rammeloo

Advocaten: C. Eenhoorn

Wetsartikelen: 36f Sr, 37a Sr, 37b Sr, 38e Sr en 287 Sr

RECHTSPRAAK

Strafrecht. ‘Shaken baby’-zaak; ernstig hersenletsel bij toen zes maanden oude baby. Toewijzing € 120.000 immateriële schadevergoeding; ruim € 3.000 onkosten ouders. Beoordeling gevorderde kosten rechtsbijstand levert onevenredige belasting van het strafproces op.

Strafrecht. ‘Shaken baby’-zaak; veroordeling gastouder voor veroorzaken ernstig hersenletsel bij toen zes maanden oude baby. Ouders vorderen namens het (nu vijfjarige) kind € 150.000 immateriële schadevergoeding; het hof wijst € 120.000 aan immateriële schadevergoeding toe en wijst daarbij onder meer op de ernst van de (levenslange) handicaps. De gevorderde onkosten, door de ouders ten behoeve van het kind gemaakt (verplaatste schade, artikel 6:107 BW), worden integraal toegewezen ad € 3.000. De ouders vorderen verder ruim € 14.000 aan kosten rechtsbijstand, onder vermelding dat dit hoger is dan het liquidatietarief en verzoeken deze kosten als buitengerechtelijke kosten te vergoeden. Het hof wijst bijna € 5.000 aan kosten rechtsbijstand toe, conform het liquidatietarief, omdat het geen reden ziet om daarvan af te wijken. Voor het overige acht het hof onvoldoende duidelijk of de kosten als proceskosten of als buitengerechtelijke kosten kwalificeren. Deze (verdere) beoordeling levert een onevenredige belasting van het strafproces op.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 21-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:10309

Zaaknummer: 21-005427-13

Rechters: K. Lahuis, M.C. Fuhler en J. Hielkema

Advocaten: M.A. Mouris

Wetsartikelen: 6:106 lid 1 BW, 6:107 BW en 36f Sr

RECHTSPRAAK

Causaal verband en zwarte inkomsten.

In geding is het causaal verband na whiplash. De rechtbank oordeelt dat de rugpijn, hoofdpijn en cognitieve klachten in causaal verband staan met het ongeval. Wat betreft de psychische klachten kan nog geen causaal verband worden vastgesteld, omdat er zwaarwegende bezwaren bestaan tegen het rapport van de psychiater. De rechtbank zal daarom een andere psychiater benoemen, en vervolgens een verzekeringskundige. Er komt niet vast te staan dat benadeelde zwarte inkomsten heeft gegenereerd.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 21-12-2016

Zaaknummer: C/13/603732 / HA ZA 16-239

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Medeplegen poging tot moord. Toewijzing schadevordering ter zake onder andere kosten huishoudelijke hulp en rechtsbijstand, alsmede immateriële schadevergoeding (€ 75.000). Kosten zelfredzaamheid onvoldoende gespecificeerd.

Strafrecht. Twee personen worden veroordeeld voor het medeplegen van een poging tot moord. Het feit vond plaats in de hennepkwekerij van verdachten. Het slachtoffer trachtte daar via de luchtbuizen naar binnen te komen, maar werd beschoten. Hij is door de schoten verlamd geraakt. Als benadeelde partij vordert hij onder andere kosten voor ziekenhuisopname en revalidatie; voor huishoudelijke hulp, voor zelfredzaamheid en voor rechtsbijstand. Verder vordert hij € 75.000 als voorschot op immateriële schadevergoeding. Het hof wijst € 36.320 toe ter zake materiële schadeposten. Dat bedrag omvat niet mede de gevorderde kosten voor zelfredzaamheid, omdat het slachtoffer deze onvoldoende heeft gespecificeerd. Het hof wijst verder € 75.000 aan immateriële schadevergoeding toe, met vermelding dat daarin ook de eigen schuld van het slachtoffer is meegenomen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 21-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2016:5615

Zaaknummer: 20-002413-15

Rechters: Y.G.M. Baaijens-van Geloven, E.N. van der Spoel en F.C.J.E. Meeuwis

Wetsartikelen: 36f Sr, 45 Sr, 47 Sr, 63 Sr en 287 Sr

RECHTSPRAAK

Vechtpartij tussen twee schoonzussen, waarbij appellante letsel heeft opgelopen. Appellante heeft haar stelling dat geïntimeerde onrechtmatig heeft gehandeld onvoldoende onderbouwd, in het licht van het gemotiveerde verweer van geïntimeerde dat appellante is begonnen met de schermutselingen en geïntimeerde zich heeft verdedigd. Vordering afgewezen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:10342

Zaaknummer: 200.171.657/01

Rechters: J.N. Bartels, D.J. Keur en H. de Hek

Advocaten: J.M.M. Pater en E. Uijt de boogaardt

Wetsartikelen: 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Vermogensdelict. Diefstal met gebruik van valse sleutel. Door rechtbank toegewezen vordering benadeelde partij in hoger beroep ten onrechte niet opnieuw beoordeeld. Hoge Raad vernietigt hof-arrest partieel teneinde vordering alsnog te laten beoordelen.

In deze strafzaak, betreffende diefstal door middel van een valse sleutel, is in eerste aanleg de vordering van de benadeelde partij toegewezen. In hoger beroep heeft het hof deze vordering niet opnieuw behandeld. De Hoge Raad oordeelt dat, gelet op artikel 335 en 361 lid 4 Sv in verbinding met artikel 415 Sv, het hof gehouden was om omtrent de vordering van de benadeelde partij een met redenen omklede beslissing te nemen en dat in zoverre de beslissing niet in stand kan blijven. De Hoge Raad wijst voorts – kennelijk met het oog op de procedure na verwijzing – nog op de uit artikel 6:106 lid 1 BW voortvloeiende eisen voor toewijzing van immateriële schadevergoeding. Advocaat-generaal Machielse gaf in onderdeel 6.5 van de conclusie een voorschot op deze beoordeling, stellende dat daarvoor onvoldoende is dat benadeelde partij door ‘het optreden van verdachte haar vertrouwen in anderen is kwijtgeraakt en zich onzeker is gaan voelen’.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2923

Zaaknummer: 15/04266

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: R. Hörchner

Wetsartikelen: 361 Sv

RECHTSPRAAK

werknemer/Amlin Insurance SE c.s.

Schending zorgplicht werkgever, nadat werknemer struikelt over gereedschap en knieletsel oploopt. Werkgever is aansprakelijk (artikel 7:658 BW).

Werknemer is in dienst bij Neptunus als eerste monteur. Neptunus is een internationaal tentenbouwbedrijf. Neptunus is verzekerd tegen aansprakelijkheid bij Amlin. Op 10 februari 2015 was werknemer voor Neptunus werkzaam op de Maasvlakte in Rotterdam. Neptunus werkte daar mee aan de opbouw van een tent op het dek van een (groot) zeeschip. Op enig moment is werknemer gaan staan op de accuboor die zich op de grond van de bak bevond. Werknemer heeft als gevolg daarvan zijn knie verdraaid. Inmiddels heeft hij een kijkoperatie en een reguliere operatie ondergaan. Op 10 februari 2015 heeft werknemer het ongeval gemeld bij X van Neptunus. Bij brief van zijn gemachtigde van 13 november 2015 heeft werknemer Neptunus aansprakelijk gesteld voor de door hem geleden schade als gevolg van het ongeval. Per brief van 28 november 2015 heeft Amlin zich gemeld als de aansprakelijkheidsverzekeraar van Neptunus. Werknemer vordert samengevat een verklaring voor recht dat Neptunus in de hoedanigheid van zijn werkgever aansprakelijk is voor het bedrijfsongeval van 10 februari 2015 op grond van artikel 7:658 BW en veroordeling van Amlin of Neptunus tot vergoeding van de nader bij staat op te maken en volgens de wet te vereffenen schade. Amlin en Neptunus voeren gemotiveerd verweer. Kern van het geschil is de vraag of Amlin en/of Neptunus aansprakelijk zijn voor schade die werknemer stelt te hebben geleden en te lijden als gevolg van het hem op 10 februari 2015 tijdens de uitvoering van zijn werkzaamheden overkomen ongeval. In de eerste plaats wordt vastgesteld dat werknemer een ongeval is overkomen op de werkplek in de uitoefening van zijn werkzaamheden. Voorts is ter zitting gebleken dat partijen het eens zijn over de toedracht. Dat geldt tevens voor de stelling van werknemer dat hij als gevolg van het ongeval schade heeft geleden, aangezien Amlin dat niet heeft betwist. De rechter oordeelt als volgt. Vast staat dat werknemer in de bak van de hoogwerker werkte met verschillende gereedschappen, waaronder de accuboor, die hij nergens anders kwijt kon dan op de grond van de bak als hij ze niet gebruikte. Dat levert een struikelrisico op en in zoverre was de werkplek onvoldoende veilig. De door Amlin en Neptunus gestelde voortdurende aandacht voor orde en netheid op de werkplek, welke aandacht door werknemer op zichzelf

niet is betwist, doet er niet aan af dat van een normaal handelende medewerker, die geconcentreerd aan het werk is, niet kan worden verwacht dat hij zich er telkens weer rekenschap van geeft dat er misschien nog een zojuist door hem gebruikt stuk gereedschap op de vloer ligt. Daarnaast kan eventuele slordigheid van een werknemer niet gelijk gesteld worden aan opzet of bewuste roekeloosheid, wat een grond had kunnen zijn om geen aansprakelijkheid van de werkgever aan te nemen. Daar komt bij dat de risico's op een ongeval wel degelijk beperkt hadden kunnen worden. Ter zitting is door partijen ook besproken dat sommige hoogwerkers wel een bakje hebben hangen voor gereedschap. Amlin en Neptunus hebben voorts onvoldoende duidelijk gemaakt waarom een gereedschapsriem of een haak om de boor aan de broekriem te hangen of aangepaste werkkleding (met zakken of haken) geen oplossing zouden bieden bij het probleem van rondslingerend gereedschap. Het ligt echter op de weg van Neptunus als werkgever om te bepalen wat de meest veilige werkwijze is en haar werknemers niet alleen uit en te na te waarschuwen voor gevaren, maar ook telkens actief te onderzoeken of er niet toch nog andere methoden zijn om de risico's die in haar branche optreden te verminderen. Door dit na te laten heeft Neptunus onvoldoende aan haar zorgplicht ten aanzien van werknemer om een veilige werkplek te waarborgen voldaan. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de vorderingen van werknemer toewijsbaar zijn.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 12-12-2016

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2016:8451

Zaaknummer: CV 16-12207

Rechters: M.E.B. Terwee

Advocaten: V.J. den Bouw, W.A.M. Rupert, P.C. Knijp en M.Y. Hilten

Wetsartikelen: 7:658 BW

RECHTSPRAAK

Geen recht op inzage analyse medische behandeling.

Verzoekster stelt dat zij bij toeval heeft vernomen dat Centramed heeft verzocht om beoordeling van de beeldvormende gegevens van haar zoon. De rechtbank oordeelt dat zij geen recht heeft op afgifte of inzage van de analyse, omdat het niet een medisch onderzoek betreft, maar een medische analyse van bestaande gegevens. Een dergelijke analyse bevat geen informatie die door betrokkenen zelf gecontroleerd kan worden op de juistheid daarvan. Bovendien kan niet via de Wbp informatie worden verkregen over de interne besluitvorming bij Centramed.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 08-12-2016

Zaaknummer: C/09/516654 / HA RK 16-410

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor medeplegen van moord. Nabestaanden vorderen onder meer immateriële schadevergoeding. Het hof oordeelt dat niet is voldaan aan de strenge eisen van artikel 6:106 BW (oogmerk leedtoebrenging respectievelijk shockschade) en verklaart partijen niet-ontvankelijk. Slechts de vordering van benadeelde partij 3 tot vergoeding van materiële schadevergoeding (€ 482,93) wordt toegewezen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 07-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2016:5176

Zaaknummer: 23-001731-15

Rechters: A.E.M. Röttgering, P.A.M. Hoek en H.S.G. Verhoeff

Wetsartikelen: 6:106 BW, 36f Sr, 47 Sr, 57 Sr en 287 Sr

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor medeplegen van moord. Nabestaanden vorderen onder meer immateriële schadevergoeding. Het hof oordeelt dat niet is voldaan aan de strenge eisen van artikel 6:106 BW (oogmerk leedtoebrenging respectievelijk shockschade) en verklaart partijen niet-ontvankelijk. Slechts de vordering van benadeelde partij 3 tot vergoeding van materiële schadevergoeding (€ 482,93) wordt toegewezen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 07-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2016:5177

Zaaknummer: 23-001728-15

Rechters: A.E.M. Röttgering, P.A.M. Hoek en H.S.G. Verhoeff

Wetsartikelen: 6:106 BW, 36f Sr, 47 Sr, 57 Sr en 287 Sr

RECHTSPRAAK

Eindarrest na tussenarrest waarin appellant is toegelaten tot bewijslevering. Appellant heeft geen getuigen voorgebracht en heeft ook het strafdossier betreffende de mishandelingszaak niet in het geding gebracht. Bewijs niet geleverd. Bekrachtiging vonnis rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 06-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:9849

Zaaknummer: 200.141.531/01

Rechters: H. de Hek, B.J.H. Hofstee en I.F. Clement

Advocaten: Ph.J.N. Aarnoudse

RECHTSPRAAK

Onrechtmatige daad; onvrijwillig bijwonen van get-zitting bij joodse rechtbank. Eindarrest. Schadevergoeding. Immateriële schade. Materiële schade; verwijzing naar schadestaatprocedure.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 29-11-2016

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2016:3498

Zaaknummer: 200.103.964/01

Rechters: C.J. Verduyn, P.M. Verbeek en F.R. Salomons

Advocaten: I.M.C.A. Reinders en M. Ellens

Wetsartikelen: 6:106 BW

RECHTSPRAAK

X/Veduma medisch adviseurs

Verzoekster heeft de medisch adviseur (Veduma) verzocht om op grond van artikel 35 lid 2 Wbp mededeling te doen van de medische stukken in haar dossier en afschriften te verstrekken. De rechtbank overweegt dat Veduma is ingeschakeld om te adviseren over het handelen van een gynaecoloog in het kader van een aansprakelijkstelling. De rechtbank verwijst naar Hof van Justitie EU 17 juli 2014, EHRC 2014/248 en oordeelt dat artikel 35 Wbp slechts ziet op de feitelijke persoonsgegevens en niet (ook) op de medische analyse die mede op basis van deze feitelijke persoonsgegevens wordt verricht. Maar ook indien het informatierecht zich wel zou uitstrekken over de medische analyse is Veduma niet gehouden daarvan mededeling te doen aan verzoekster. Het gaat hier om gegevens die de kern betreffen van het aan de gynaecoloog en het ziekenhuis in het kader van de aansprakelijkheidsprocedure gemaakte verwijt. Deze procespartijen hebben het recht zich vrijelijk en in beslotenheid op hun positie te beraden. Het verzoek wordt afgewezen.

Mevrouw X heeft tegen de achtergrond van een medische aansprakelijkheidskwestie – mevrouw is van mening dat het Waterlandziekenhuis en de daar werkzame gynaecoloog zijn tekortgeschoten bij de geboorte van haar zoon – de medisch adviseur Veduma van de beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar van het Waterlandziekenhuis verzocht om een mededeling te doen als bedoeld in artikel 35 lid van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), oftewel een mededeling over de verwerking van persoonsgegevens. Veduma heeft bericht dat mevrouw X geen kopie of inzage zal krijgen in het medisch advies van Veduma, omdat dit een medische analyse zou betreffen, waarop de Wbp niet van toepassing is. Mevrouw X heeft vervolgens op grond van artikel 46 lid Wbp de onderhavige procedure aangespannen en de rechtbank verzocht te bepalen dat Veduma alsnog voldoet aan het door

mevrouw X gedane verzoek ex artikel 35 lid 2 Wbp, in die zin dat Veduma opgave doet van elke verwerking van mevrouw X en haar zoon betreffende persoonsgegevens door primair een lijst te verstrekken van alle informatiedragers en voorts aan mevrouw X kopieën, afschriften of uittreksels te verstrekken van daartoe door haar uit de bedoelde lijst geselecteerde informatiedragers, waarbij Veduma per dossierstuk dient aan te geven of, en zo ja om welke reden, zij van mening is dat een uitzondering als bedoeld in artikel 2 of artikel 43 van de Wbp op dat stuk van toepassing is. De rechtbank heeft het verzoek afgewezen. Daartoe heeft zij geoordeeld dat het in artikel 35 lid Wbp vervatte recht (slechts) ziet op feitelijke persoonsgegevens betreffende mevrouw X en niet (ook) op de medische analyse die mede op basis van deze feitelijke persoonsgegevens door of in opdracht van Veduma wordt verricht in het kader van haar beoordeling van het handelen van de dienstdoende gynaecoloog. Dan zou worden getreden buiten het doel van de richtlijn en de Wbp, dat 'slechts' erin bestaat de bescherming van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene te waarborgen met betrekking tot de verwerking van hem betreffende gegevens, aldus de rechtbank. De rechtbank heeft in dat kader gewezen op een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 17 juli 2014, *EHRC 2014/248* die op een juridische analyse ziet. De rechtbank heeft voorts geoordeeld dat, ook indien het informatierecht zich wel zou uitstrekken over de hiervoor bedoelde medische analyse Veduma niet gehouden is daarvan mededeling te doen. Het gaat hier om gegevens die de kern betreffen van het aan de dienstdoende gynaecoloog en het Waterlandziekenhuis in het kader van de aansprakelijkheidsprocedure gemaakte verwijt. Deze procespartijen hebben het recht zich vrijelijk en in beslotenheid op hun positie te beraden. Het aannemen van een verplichting tot openbaarmaking van een analyse van die positie door derden aan de wederpartij in de gerechtelijke procedure zou dit recht op onaanvaardbare wijze aantasten. Veduma heeft zich dan ook terecht erop beroepen dat zij in het belang van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen (art. 43 aanhef en onder e Wbp) genoopt is haar medische analyse aan mevrouw X te onthouden.*mr. dr. R.P. Wijne*

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 01-11-2016

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2016:6691

Zaaknummer: C/05/304243 / HA RK 16-125 / 546 / 512

Advocaten: J.M. Beer en O.L. Nunes

Wetsartikelen: 35 lid 2 Wbp, 43 aanhef en onder e Wbp en 46 Wbp

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor poging tot doodslag. Vordering benadeelde partij niet-ontvankelijk, omdat beoordeling daarvan, vanwege mogelijke eigen schuld, een te grote belasting van het strafproces oplevert.

Strafrecht. Verdacht heeft met een geladen pistool op benadeelde partij geschoten. Hij wordt veroordeeld wegens poging tot doodslag. De benadeelde partij vordert € 2.675 immateriële schadevergoeding. De rechtbank verklaart hem in die vordering niet-ontvankelijk, omdat beoordeling van de vordering een te grote belasting van het geding oplevert. De rechter overweegt hieromtrent dat de benadeelde partij zich ook niet onbetuigd heeft gelaten en fors geweld heeft gebruikt jegens de verdachte.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 28-10-2016

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2016:3688

Zaaknummer: 22-001913-16

Rechters: M.L.C.C. Lückers, H.P.Ch. van Dijk en P. van Essen

Wetsartikelen: 26 Wet wapens en munitie

RECHTSPRAAK

werknemer/Schilders- en Afwerkingsbedrijf De Ruit B.V.

In deelgeschilprocedure wordt voor recht verklaard dat werkgever aansprakelijk is voor bedrijfsongeval in 2011. Aantal in rekening gebrachte uren door advocaat is bovenmatig.

Werknemer is sinds 2010 in dienst. Op 16 februari 2011 is hem, terwijl hij in de woning van een (particuliere) klant van De Ruit – staand op een aan De Ruit in eigendom toebehorende ladder – bezig was met het behangen van een wand, ten val gekomen. Werknemer heeft als gevolg van dit ongeval letsel aan onder meer zijn linkerpols opgelopen. Bij brief van 29 december 2014 heeft werknemer De Ruit aansprakelijk gesteld voor alle als gevolg van het ongeval geleden en nog te lijden schade. Werknemer is thans niet meer in dienst van De Ruit. In de onderhavige deelgeschilprocedure verzoekt werknemer onder meer (1) te verklaren voor recht dat De Ruit aansprakelijk is voor het door werknemer overkomen bedrijfsongeval op 16 februari 2011, (2) te verklaren voor recht dat De Ruit gehouden is de materiële en immateriële schade die werknemer heeft geleden, lijdt en nog zal lijden te vergoeden en (3) te bepalen dat De Ruit een voorschot op de immateriële schade moet betalen van € 5.000. Ook verzoekt werknemer te bepalen dat De Ruit gehouden is om de aan de behandeling van het verzoek verbonden kosten te dragen. De kantonrechter oordeelt als volgt. Als niet weersproken staat vast dat werknemer in de uitoefening van zijn werkzaamheden een ongeval is overkomen, als gevolg waarvan hij letsel heeft opgelopen en schade heeft geleden. Op grond van artikel 7:658 lid 2 BW is De Ruit voor deze schade aansprakelijk, tenzij zij aantoont dat zij aan de op haar rustende zorgplicht ex artikel 7:658 lid 1 BW heeft voldaan dan wel dat de schade in belangrijke mate het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van werknemer. Nu De Ruit in de onderhavige procedure niet is verschenen, heeft zij aan deze bewijslast niet voldaan. Gelet hierop zijn de onder 1 en 2 genoemde verzoeken voor toewijzing vatbaar. Niet voor toewijzing vatbaar is het onder 3 genoemde verzoek tot toekenning van een voorschot op de immateriële schade. Voor zover al moet worden aangenomen dat sprake is (geweest) van pijn van zodanige aard, duur en/of intensiteit dat betaling van smartengeld gerechtvaardigd is, staat de omvang van de immateriële schade thans nog geenszins vast. De kantonrechter acht het, gelet op de weigering van De Ruit om met werknemer in overleg te treden, redelijk dat aan de zijde van werknemer kosten in verband met het onderhavige deelgeschil zijn gemaakt. De

kantonrechter is van oordeel dat het aantal in rekening gebrachte uren (€ 5.720 in totaal, uitgaande van een tijdsbesteding van 16,75 uur, een uurtarief van € 265) gelet op de omvang en inhoud van het verzoekschrift, het ontbreken van verweer daartegen en de beperkte duur van de zitting, bovenmatig is. Het aantal aan de zaak bestede uren wordt gematigd tot 6 uur in totaal. De Ruit wordt veroordeeld tot betaling van een bedrag van € 2.271,95.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 28-09-2016

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2016:14590

Zaaknummer: 5081687 RP VERZ 16-50376

Rechters: M.C. van Ritsema Eck-van Drempt

Advocaten: M. Dammingh

Wetsartikelen: 7:658 BW en 1019w Rv